

**PERCEPCIA KORUPCIE NA SLOVENSKU**  
**Prieskum verejnej mienky**  
**pre Transparency International Slovensko**

**November 2009**



***FOCUS, Centrum pre sociálnu a marketingovú analýzu***  
***P. O. BOX 293, 810 00 Bratislava 1, office: Grösslingová 37***  
***tel.: (02) 529 31 366, fax: (02) 529 31 378, e-mail: info@focus-research.sk***

# OBSAH

OBSAH .....	1
INFORMÁCIA O PRIESKUME .....	2
HLAVNÉ ZÁVERY .....	3
VÝSLEDKY PRIESKUMU .....	7
<b>1. KORUPCIA V KONTEXTE NAJZÁVAŽNEJŠÍCH PROBLÉMOV SLOVENSKA.....</b>	<b>8</b>
<b>2. POVEDOMIE O EXISTENCII A ROZŠÍRENOSTI ÚPLATKÁRSTVA NA SLOVENSKU .....</b>	<b>10</b>
2.1. MIERA ROZŠÍRENIA ÚPLATKÁRSTVA VO VYBRANÝCH OBLASTIACH .....	10
2.2. MIERA ROZŠÍRENIA ÚPLATKÁRSTVA VO VYBRANÝCH OBLASTIACH – POROVNANIE SO SITUÁCIOU V ROKOCH 2006, 2004, 2002 A 1999 .....	13
<b>3. ROZŠÍRENOSŤ RÔZNYCH FORIEM KORUPČNÉHO SPRÁVANIA NA SLOVENSKU .....</b>	<b>19</b>
<b>4. DÁVANIE ÚPLATKOV PRACOVNÍKOM VO VEREJNÝCH SLUŽBÁCH .....</b>	<b>22</b>
<b>5. DÁVANIE ÚPLATKOV PRACOVNÍKOM V ZDRAVOTNÍCTVE .....</b>	<b>24</b>
<b>6. OCHOTA OZNÁMIŤ PRÍPADY ÚPLATKÁRSTVA POLÍCII .....</b>	<b>26</b>
<b>7. KORUPČNÉ SPRÁVANIE V PROCESE VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA.....</b>	<b>28</b>
<b>8. MIERA ROZŠÍRENIA KONFLIKTU ZÁUJMOV * .....</b>	<b>30</b>
<b>9. INŠTITÚCIE S NAJROZŠÍRENEJŠÍM UPREDNOSTŇOVANÍM OSOBNÝCH ZÁUJMOV NA ÚKOR VEREJNÉHO ZÁUJMU.....</b>	<b>32</b>
<b>10. HODNOTENIE ZÁUJMU VLÁDY RIEŠIŤ PROBLÉM KORUPCIE.....</b>	<b>37</b>
<b>11. HODNOTENIE VLÁD M. DZURINDU A R. FICA V BOJI PROTI KORUPCII.....</b>	<b>39</b>
PRVOSTUPŇOVÉ TRIEDENIE ÚDAJOV .....	41
DRUHOSTUPŇOVÉ TRIEDENIE ÚDAJOV .....	49

## INFORMÁCIA O PRIESKUME

Prezentované údaje sú výsledkom reprezentatívneho kvantitatívneho prieskumu, ktorý uskutočnila agentúra FOCUS v dňoch od 4.11. do 10.11. 2009 prostredníctvom siete vyškolených anketárov na reprezentatívnej vzorke 1 045 obyvateľov SR vo veku od 18 rokov.

Údaje boli zozbierané metódou štandardizovaných rozhovorov (face-to-face interviews) zaznamenaných do dotazníka. Respondenti boli vyberaní kvótnym výberom. Výberovými znakmi boli pohlavie, vek, vzdelanie, národnosť, veľkosť sídla a región (kraj) bydliska. Vzorka respondentov je reprezentatívna pre populáciu SR vo veku od 18 rokov.

Veľkosť výberovej vzorky umožňuje zovšeobecniť základné výsledky prieskumu na populáciu SR vo veku od 18 rokov s maximálnou odchýlkou  $\pm 3\%$ .

Údaje boli spracované štatistickými metódami programu SPSS for Windows. Všetky údaje uvedené v tabuľkách sú v percentách.

Pre porovnanie boli v záverečnej správe použité výsledky reprezentatívnych kvantitatívnych prieskumov realizovaných agentúrou FOCUS:

### **v roku 1999**

- „Výskum korupcie a kvality služieb na Slovensku – domácnosti“ - Prieskum verejnej mienky pre WORLD BANK
- v termíne október 1999
- na reprezentatívnej vzorke 1131 respondentov

### **v roku 2002**

- „Prieskum pre TRANSPARENCY INTERNATIONAL“
- v termíne január 2002
- na reprezentatívnej vzorke 981 respondentov
  
- „Prieskum verejnej mienky pre TRANSPARENCY INTERNATIONAL“
- v termíne marec 2002
- na reprezentatívnej vzorke 1035 respondentov

### **v roku 2004**

- „Percepčia korupcie - Prieskum verejnej mienky pre TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO“
- v termíne máj 2004
- na reprezentatívnej vzorke 1074 respondentov

### **v roku 2006**

- „Percepčia korupcie - Prieskum verejnej mienky pre TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO“
- v termíne marec 2006
- na reprezentatívnej vzorke 1057 respondentov

## HLAVNÉ ZÁVERY

### KORUPCIA V KONTEXTE NAJZÁVAŽNEJŠÍCH PROBLÉMOV SLOVENSKA

- Korupcia patrí z pohľadu občanov SR stále medzi najzávažnejšie problémy na Slovensku. V ostatnom výskume v novembri 2009 ju podporene vybrala zo zoznamu problémov viac ako pätina respondentov (22%) a spolu s problémom kriminality je na piatom mieste v rebríčku najzávažnejších problémov (po nezamestnanosti, životnej úrovni, hospodárskej situácii a zdravotníctve).
- V porovnaní s minulými obdobiami (2002, 2005) problém korupcie v aktuálnom prieskume predbehla hospodárska situácia v SR (v súvislosti s krízou) a dostihol ju problém kriminality. Intenzita vnímania problémovosti korupcie v našom živote oproti ostatnému meraniu v r. 2005 mierne poklesla (o 5 percentuálnych bodov).

### MIERA ROZŠÍRENIA ÚPLATKÁRSTVA VO VYBRANÝCH OBLASTIACH

- Za oblasť s najviac rozšíreným úplatkárstvom na Slovensku je považované zdravotníctvo. V zdravotníctve úplatkárstvo existuje a je veľmi rozšírené podľa viac ako polovice (57%) respondentov. Necelá polovica respondentov (po 48%) považuje za oblasti s veľmi rozšíreným úplatkárstvom ministerstvá, resp. súdy a prokuratúru.
- Na ďalších miestach sa v rámci rebríčka oblastí s najrozšírenejším úplatkárstvom umiestnili: polícia (42%), súkromné firmy (36%), VÚC (32%), atď. Naopak, na chvoste tohto rebríčka sú banky (13%), úrady práce (16%) a živnostenské úrady (17%).
- Poradie na prvých piatich miestach sa v porovnaní s výskumom v roku 2006 prakticky nezmenilo, na šieste „poskočili“ VÚC. Hoci zdravotníctvo je aj v súčasnosti vnímané ako oblasť s najrozšírenejšou korupciou, od r. 2002 je zreteľný pozvoľný pokles percepcie korupcie v očiach občanov – zo 68% na súčasných 57%. Podobne je tomu aj v prípade súdov a prokuratúry (zo 60% na 48%). Kontinuálny pokles miery korupcie možno od r. 1999 zaznamenať v prípade colných úradov (zo 42% na 23%) a obvodných úradov (z 33% na 21%).
- Naopak, vnímanie miery korupcie na ministerstvách má od r. 1999 mierne stúpajúcu tendenciu, podobne ako aj v prípade súkromných firiem od r. 2004 a VÚC, daňových úradov a živnostenských úradov od r. 2006. V iných prípadoch (polícia, školstvo, banky) sa situácia po poklesoch v r. 2004 a 2006 v aktuálnom prieskume „stabilizovala“. Dlhodobou stabilnou mierou korupcie (prakticky od r. 1999) je v prípade miestnej samosprávy (na úrovni 28%) resp. aj v prípade úradov práce.

### ROZŠÍRENOSŤ RÔZNYCH FORIEM KORUPČNÉHO SPRÁVANIA

- Takmer polovica respondentov si myslí, že medzi veľmi rozšírené formy korupčného správania na Slovensku patrí najmä rodinkárstvo (49%) a dávanie alebo prijímanie peňazí, peňažných darov (48%). V porovnaní s výskumami z r. 2004 a 2006 došlo pri týchto formách k poklesu – v prípade rodinkárstva o 6%, v prípade peňažných darov až o 10%.

- 43% respondentov považuje za veľmi rozšírený klientelizmus - v porovnaní s rokom 2004 však došlo k poklesu o 7%. K poklesu došlo aj pri používaní neoprávnených výhod (23% - v porovnaní s rokom 2004 pokles o 6%). Dávanie alebo prijímanie vecných darov považuje za veľmi rozšírenú formu korupcie 40% respondentov (vcelku stabilná pozícia) a spreneveru 30% opýtaných.

### **DÁVANIE ÚPLATKOV PRACOVNÍKOM VO VEREJNÝCH SLUŽBÁCH**

- V priebehu posledných 3 rokov dalo pracovníkovi vo verejných službách úplatok 27% respondentov. V porovnaní s predchádzajúcimi výskumami má dávanie úplatku pracovníkom vo verejných službách klesajúcu tendenciu (v porovnaní s r. 1999 až o 13%).
- Dve tretiny respondentov (66%) úplatok pracovníkovi vo verejných službách za posledné 3 roky nedali. Na otázku o poskytnutí úplatku odmietlo odpovedať 7% respondentov.

### **DÁVANIE ÚPLATKOV PRACOVNÍKOM V ZDRAVOTNÍCTVE**

- V priebehu posledných 2 rokov dalo zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení úplatok formou daru 29% respondentov, čo je nepodstatný nárast (o 3 percentuálne body) v porovnaní s výskumom z roku 2006. Úplatok peňažnou formou dalo zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení za posledné 2 roky 13% respondentov a od r. 2002 má táto forma úplatku klesajúcu tendenciu (o 6%). Úplatok formou protislužby dalo zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení za posledné 2 roky 5% respondentov.
- Žiadny úplatok neposkytlo zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení za posledné 2 roky 51% respondentov. V porovnaní s rokom 2006 došlo k poklesu o 7 percentuálnych bodov. Počet ľudí nedávajúcich úplatky v zdravotníctve sa tak dostal na úroveň r. 2002.
- 5% respondentov nebolo za posledné 2 roky u lekára a na otázku o poskytnutí úplatku zdravotníkom neodpovedalo až 8% respondentov.

### **OCHOTA OZNÁMIŤ PRÍPADY ÚPLATKÁRSTVA POLÍCIÍ**

- Keby od respondentov niekto pýtal úplatok alebo by vedeli o niekom, kto berie úplatky, v prípade cca pätiny respondentov (22%) je pravdepodobné, že by to oznámili na políciu, pričom určite by to oznámilo 6% respondentov a asi by to oznámilo 16% respondentov. Tento stav „občianskej statočnosti“ je približne rovnaký ako v r. 2006 (vtedy 25%), ale vyšší oproti r. 2002 (vtedy iba 17%).
- Naopak, úplatkárstvo by neoznámili takmer dve tretiny respondentov (63%), čo je rovnaký počet ako v r. 2002. Na otázku nevedelo odpovedať až 15% respondentov.

## KORUPČNÉ SPRÁVANIE V PROCESE VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

- V procese verejného obstarávania dochádza ku korupčnému správaniu "takmer vždy" podľa 23% respondentov a "často" podľa 54% respondentov.
- Len výnimočne dochádza ku korupčnému správaniu v procese verejného obstarávania podľa desatiny respondentov (10%). Iba 1% respondentov si myslí, že ku korupčnému správaniu v procese verejného obstarávania nedochádza vôbec. Na otázku nevedelo odpovedať 12% respondentov.
- Uvedené výsledky sú podobn, ako sa ukázali v prieskume z r. 2006.

## MIERA ROZŠÍRENIA KONFLIKTU ZÁUJMOV

- Osobné záujmy na úkor verejného záujmu uprednostňujú podľa 27% respondentov takmer všetci verejní činitelia. Podľa 45% respondentov uprednostňuje osobné záujmy na úkor verejného záujmu väčšina verejných činiteľov.
- Iba niektorí verejní činitelia uprednostňujú osobné záujmy na úkor verejného záujmu podľa 23% respondentov. Takmer žiadny verejný činiteľ neuprednostňuje osobné záujmy na úkor verejného záujmu iba podľa 1% respondentov a ďalšie 4% nevedeli svoj názor vyjadriť.
- V porovnaní s prieskumami v r. 2002 a 2006 dochádza k poklesu počtu tých ľudí, ktorí si myslia, že osobné záujmy sú uprednostňované „takmer všetkými“ alebo „väčšinou“ verejných činiteľov; naopak, stúpa počet tých, ktorí si to myslia „iba o niektorých“ verejných činiteľoch (+ 8%).

## INŠTITÚCIE S NAJROZŠÍRENEJŠÍM UPREDNOSTŇOVANÍM OSOBNÝCH ZÁUJMOV NA ÚKOR VEREJNÉHO ZÁUJMU

- Za inštitúciu s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu považuje 44% respondentov poslancov Národnej rady SR. V porovnaní s prieskumom v r. 2004 však došlo k poklesu o 8%. Na druhom mieste v rebríčku inštitúcií s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu sa umiestnila vláda SR – ministri a to podľa 40% respondentov, čo je rovnaké číslo ako v r. 2006, ale v porovnaní s r. 2002 je to pokles o 11%.
- Úradníci na ministerstvách sú inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu podľa takmer tretiny respondentov (31%). V porovnaní s r. 2006 a 2002 ide o takmer rovnaké číslo. Súdy s 30% ratingom „narástli“ oproti r. 2006 o 8% a dostali sa tak na úroveň r. 2002.
- Riaditeľov a manažérov štátnych podnikov či podnikov s účasťou štátu uviedlo 28% opýtaných, čo je nárast o nevýrazné 4% v porovnaní s r. 2006. Približne štvrtina respondentov (24%) považuje za inštitúciu s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu politické strany, čo je totožné číslo ako v r. 2006 aj 2002.

- Miestnu samosprávu uviedlo o 5% menej respondentov (20%) ako v r. 2006, čo je ale stále dosť ďaleko od úrovne v r. 2002 (vtedy 13%). Políciu uviedlo 18% opýtaných (čo je iba o málo viac ako v r. 2006, ale podstatne menej ako v r. 2002 – vtedy až 29%). VÚC vybralo 15% respondentov (podobne v r. 2006 – 18%), prokuratúru uviedlo 11% opýtaných (rovnako v r. 2006 aj 2002).

## **HODNOTENIE ZÁUJMU VLÁDY RIEŠIŤ PROBLÉMY KORUPCIE**

- Takmer dve tretiny obyvateľov SR (60%) si myslia, že súčasná vláda nemá záujem riešiť problém úplatkárstva. O nezájme vlády venovať sa tejto otázke je skôr presvedčených 41% a rozhodne je presvedčených 19% respondentov. Takéto hodnotenie súčasnej /Ficovej/ vlády je totožné s hodnotením druhej Dzurindovej vlády z prieskumu v r. 2004, ale výrazne horšie ako v prípade hodnotenia prvej Dzurindovej vlády v prieskume z r. 1999 (+ 11%).
- Naopak, záujem riešiť tento problém pripisuje vláde skoro tretina respondentov (31%) – pričom si to skôr myslí 25% a rozhodne si to myslí 6% respondentov. K tejto otázke sa nevedel vyjadriť takmer každý desiaty respondent (9%).

## **HODNOTENIE VLÁD M. DZURINDU A R. FICA V BOJI PROTI KORUPCII**

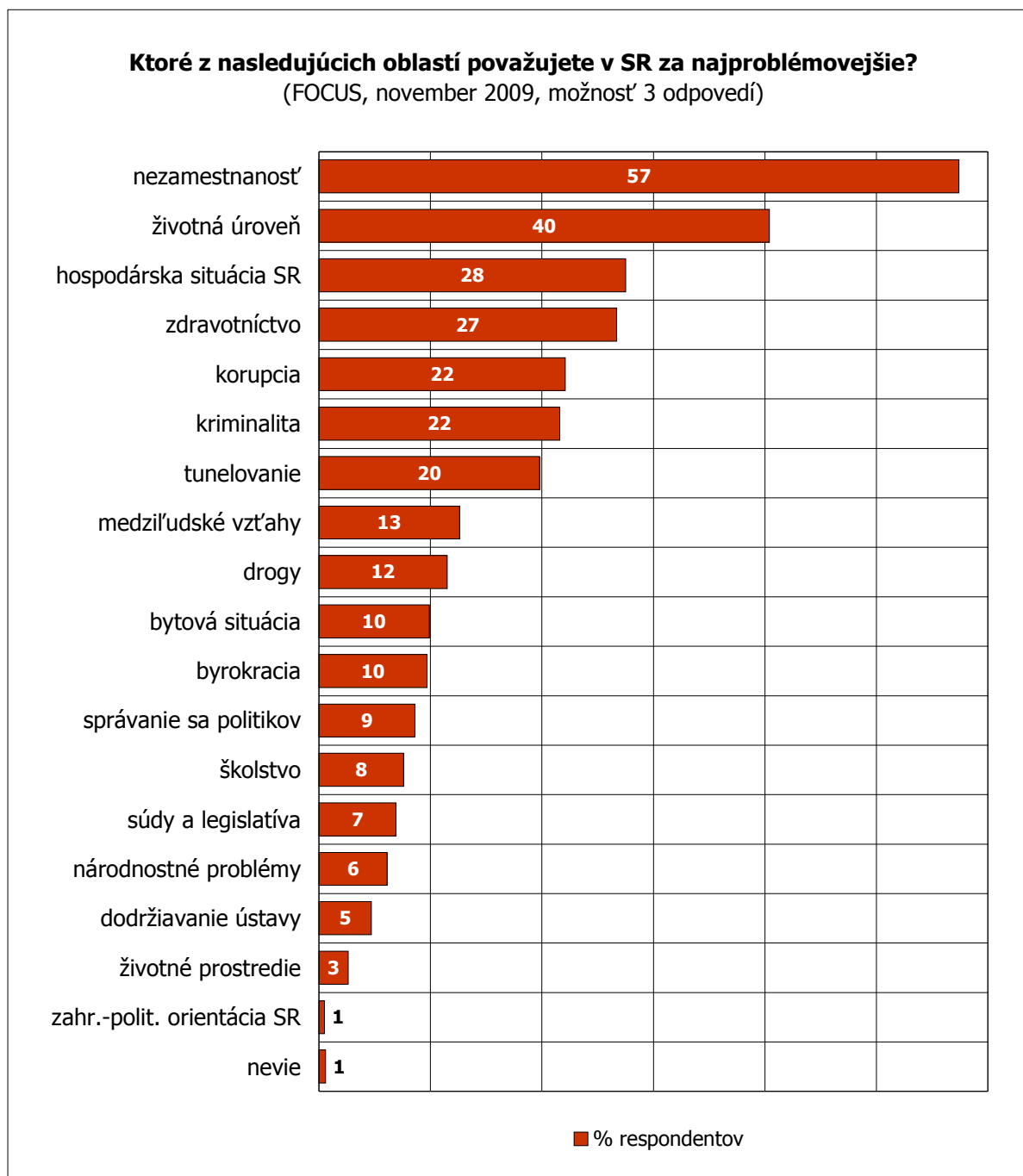
- Pri hodnotení, ktorá z vlád viac bojovala proti korupcii, si najviac respondentov (45%) myslí, že tak Dzurindova vláda v rokoch 2002 – 2006, ako aj súčasná vláda Roberta Fica bojovali proti úplatkárstvu rovnako.
- Päťina opýtaných (21%) si myslí, že vláda R. Fica bojovala proti korupcii viac. Naopak, 14% respondentov zastáva názor, že proti korupcii viac bojovala druhá vláda M. Dzurindu. Až päťina respondentov (20%) túto otázku nevedela posúdiť.

## **VÝSLEDKY PRIESKUMU**

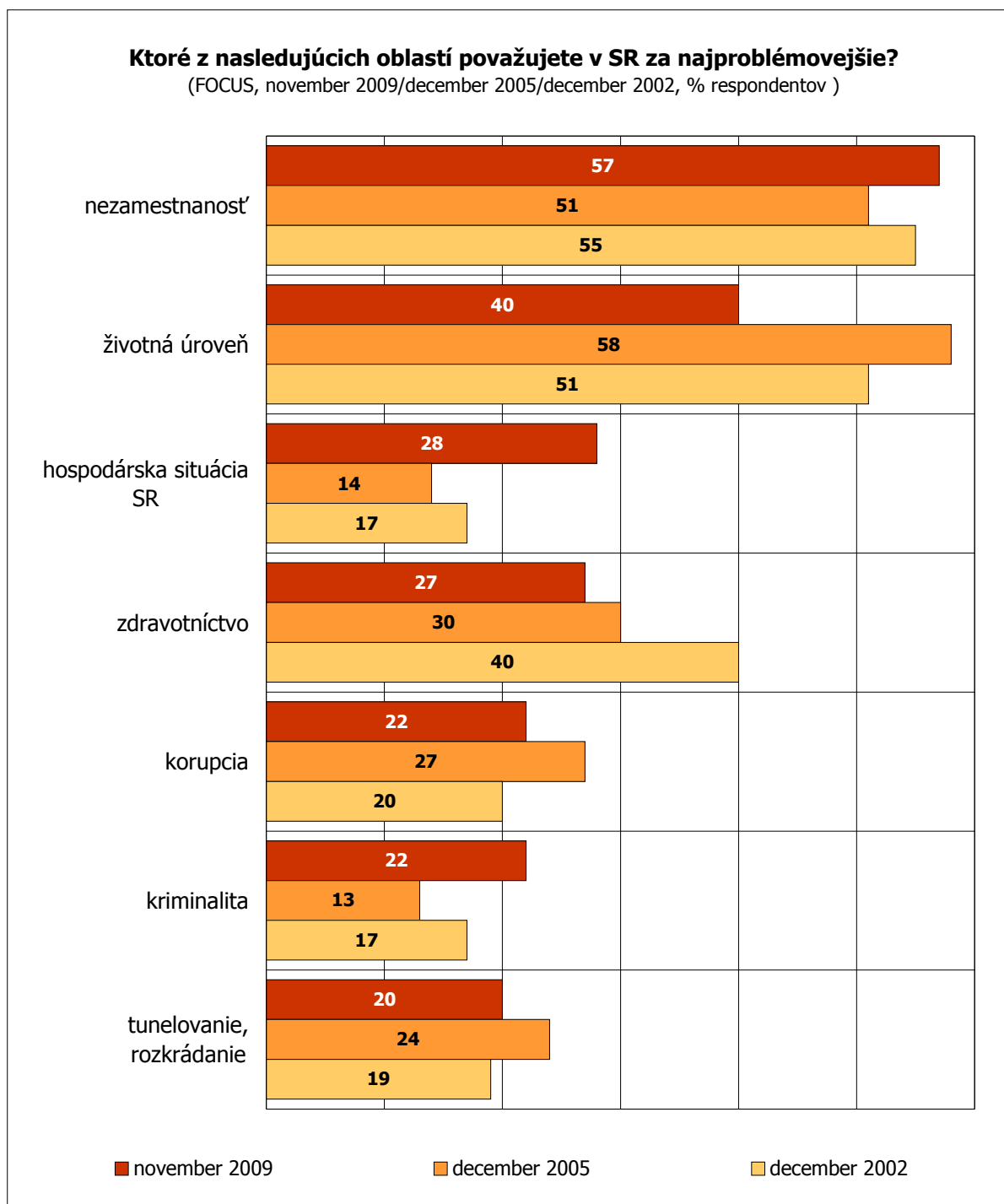


# 1. KORUPCIA V KONTEXTE NAJZÁVAŽNEJŠÍCH PROBLÉMOV SLOVENSKA

**Korupcia patrí** z pohľadu občanov SR stále **medzi najzávažnejšie problémy na Slovensku**. V ostatnom výskume v novembri 2009 ju **podporene vybrala zo zoznamu problémov viac ako pätina** respondentov (22%) a spolu s problémom kriminality je na piatom mieste v rebríčku najzávažnejších problémov (po nezamestnanosti, životnej úrovni, hospodárskej situácii a zdravotníctve).



V porovnaní s minulými obdobiami (2002, 2005) **problém korupcie** v aktuálnom prieskume prebehla hospodárska situácia SR (v súvislosti s krízou) a dostihol ju problém kriminality. Intenzita vnímania problémovosti korupcie v našom živote oproti ostatnému meraniu v r. 2005 mierne poklesla (o 5 percentuálnych bodov).



\*V grafe je uvedených prvých sedem oblastí, ktoré boli v aktuálnom prieskume najčastejšie vybrané respondentmi. Možnosť 3 odpovedí.

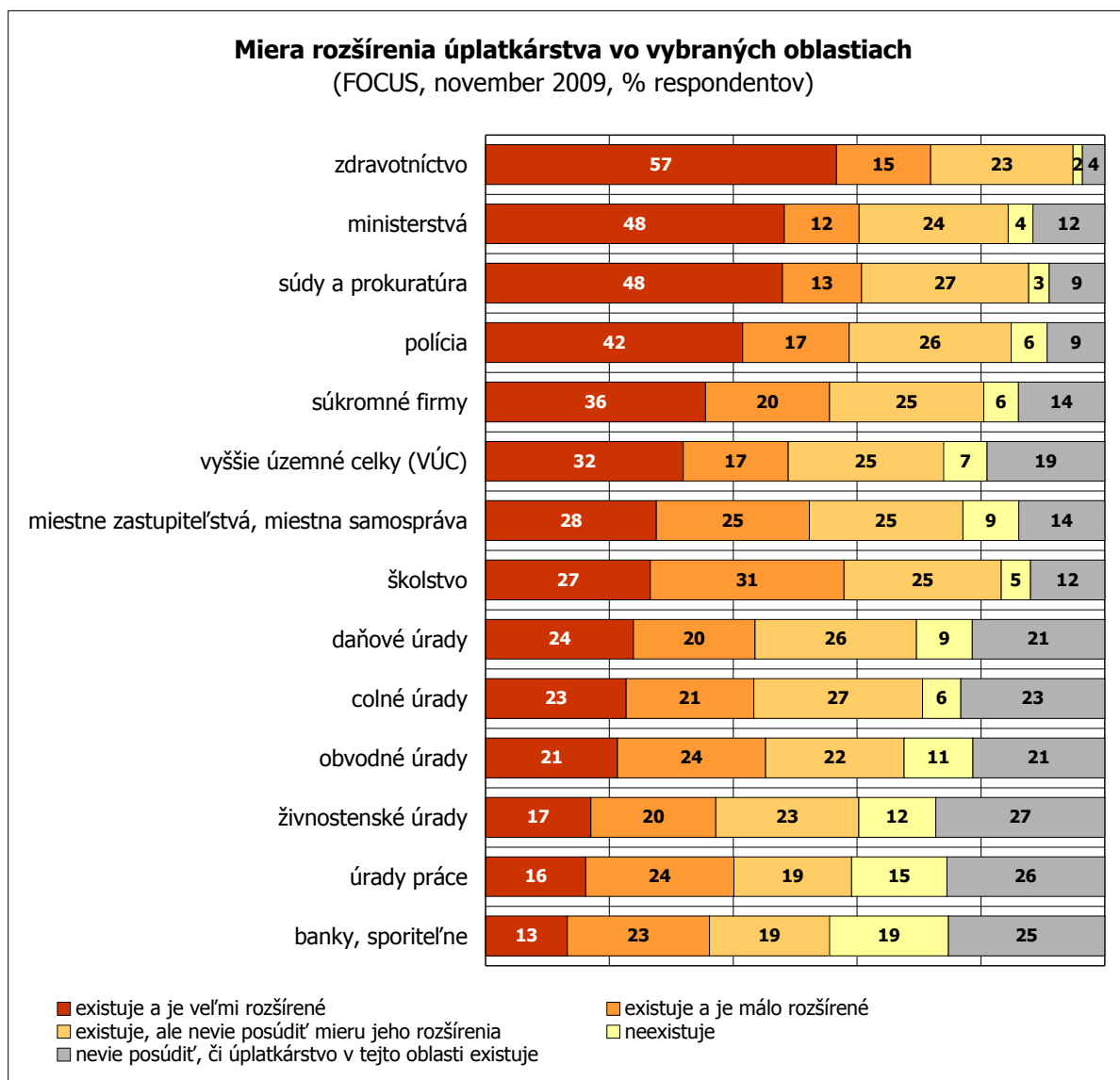
## 2. POVEDOMIE O EXISTENCII A ROZŠÍRENOSTI ÚPLATKÁRSTVA NA SLOVENSKU

### 2.1. Miera rozšírenia úplatkárstva vo vybraných oblastiach

Za **oblasť s najviac rozšíreným úplatkárstvom** na Slovensku je považované **zdravotníctvo**. V zdravotníctve úplatkárstvo existuje a je veľmi rozšírené podľa viac ako polovice (57%) respondentov.

Necelá polovica respondentov (po 48%) považuje za oblasti s veľmi rozšíreným úplatkárstvom **ministerstvá**, resp. **súdy a prokuratúru**.

Na ďalších miestach sa v rámci rebríčka oblastí s najrozšírenejším úplatkárstvom umiestnili: polícia (42%), súkromné firmy (36%), VÚC (32%), atď. Naopak, na chvoste tohto rebríčka sú banky (13%), úrady práce (16%) a živnostenské úrady (17%).



## MIERA ROZŠÍRENIA ÚPLATKÁRSTVA PODĽA SOCIÁLNO-DEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTÍK RESPONDENTOV

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené v zdravotníctve**, je medzi výkonnými odbornými pracovníkmi, úradníkmi (66%) a obyvateľmi Trnavského kraja (65%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené na súdoch a prokuratúre**, je medzi obyvateľmi Nitrianskeho kraja (61%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené na ministerstvách**, je medzi: nekvalifikovanými manuálnymi pracovníkmi (60%), obyvateľmi menších obcí s počtom 2 – 5 tisíc obyvateľov (57%), obyvateľmi Nitrianskeho kraja (57%), sympatizantmi strany MOST-Híd (68%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené v polícii**, je medzi: mužmi (45%), ľuďmi vo veku 25 – 34 rokov (49%), nekvalifikovanými manuálnymi pracovníkmi (61%), výkonnými odbornými pracovníkmi, úradníkmi (49%), obyvateľmi menších obcí s počtom 2 – 5 tisíc obyvateľov (51%), obyvateľmi Trenčianskeho (52%) a Nitrianskeho kraja (55%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené v súkromných firmách, podnikoch**, je medzi obyvateľmi Trenčianskeho kraja (46%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené vo vyšších územných celkoch (VÚC)**, je medzi: ľuďmi vo veku 55 – 64 rokov (43%), respondentmi maďarskej národnosti (40%), podnikateľmi, živnostníkmi (50%), obyvateľmi Bratislavského (44%) a Nitrianskeho kraja (42%), sympatizantmi strany MOST-Híd (58%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené na miestnych zastupiteľstvách, v miestnej samospráve**, je medzi: ľuďmi vo veku 55 – 64 rokov (35%), respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (37%), výkonnými odbornými pracovníkmi, úradníkmi (37%), podnikateľmi, živnostníkmi (43%), obyvateľmi Bratislavského (39%) a Nitrianskeho kraja (41%), sympatizantmi strany MOST-Híd (40%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené v školstve**, je medzi: ľuďmi vo veku 55 – 64 rokov (35%), obyvateľmi miest nad 100 tis. obyvateľov (35%), obyvateľmi Bratislavského kraja (39%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené na daňových úradoch**, je medzi: výkonnými odbornými pracovníkmi, úradníkmi (31%), podnikateľmi, živnostníkmi (38%), obyvateľmi Nitrianskeho kraja (33%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené na colných úradoch**, je medzi obyvateľmi menších obcí s počtom 2 – 5 tisíc obyvateľov (29%), obyvateľmi Nitrianskeho (29%) a Košického kraja (29%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené na obvodných a krajských úradoch**, je medzi: ľuďmi vo veku 55 – 64 rokov (29%), respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (32%), výkonnými odbornými pracovníkmi, úradníkmi (29%), obyvateľmi miest nad 100 tis. obyvateľov (29%), obyvateľmi Bratislavského (36%) a Nitrianskeho kraja (31%), sympatizantmi strany MOST-Híd (34%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené na živnostenských úradoch**, je medzi výkonnými odbornými pracovníkmi, úradníkmi (23%), obyvateľmi miest nad 100 tis. obyvateľov (23%), obyvateľmi Bratislavského (26%), Trenčianskeho (24%) a Nitrianskeho kraja (28%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené na úradoch práce**, je medzi nezamestnanými (27%), obyvateľmi miest nad 100 tis. obyvateľov (23%), obyvateľmi Nitrianskeho kraja (26%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že **úplatkárstvo je veľmi rozšírené v bankách a sporiteľniach**, je medzi nezamestnanými (20%), obyvateľmi Bratislavského (19%) a Nitrianskeho kraja (23%) a medzi nevoličmi (20%).

Mieru rozšírenia úplatkárstva podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v Tab 1 až Tab 28.

## 2.2. Miera rozšírenia úplatkárstva vo vybraných oblastiach – porovnanie so situáciou v rokoch 2006, 2004, 2002 a 1999<sup>1</sup>

Poradie na prvých piatich miestach sa v porovnaní s výskumom v roku 2006 prakticky nezmenilo, na šieste „poskočili“ VÚC.

Hoci **zdravotníctvo** je aj v súčasnosti vnímané ako oblasť s najrozšírenejšou korupciou, od r. 2002 je zreteľný pozvoľný pokles percepcie korupcie v očiach občanov – zo 68% na súčasných 57%. Podobne je tomu aj v prípade **súdov a prokuratúry** (zo 60% na 48%).

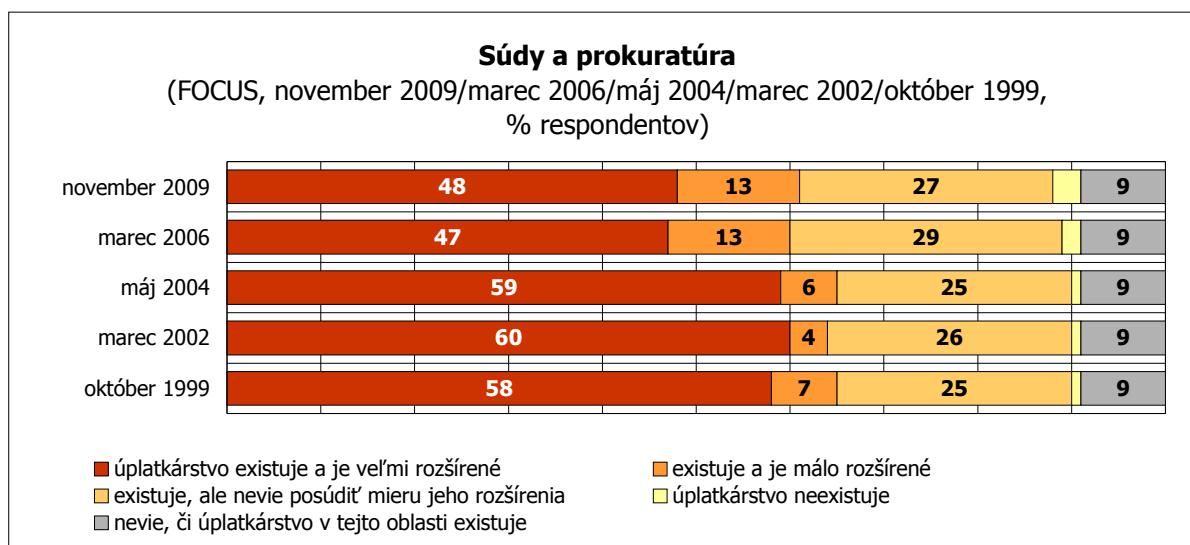
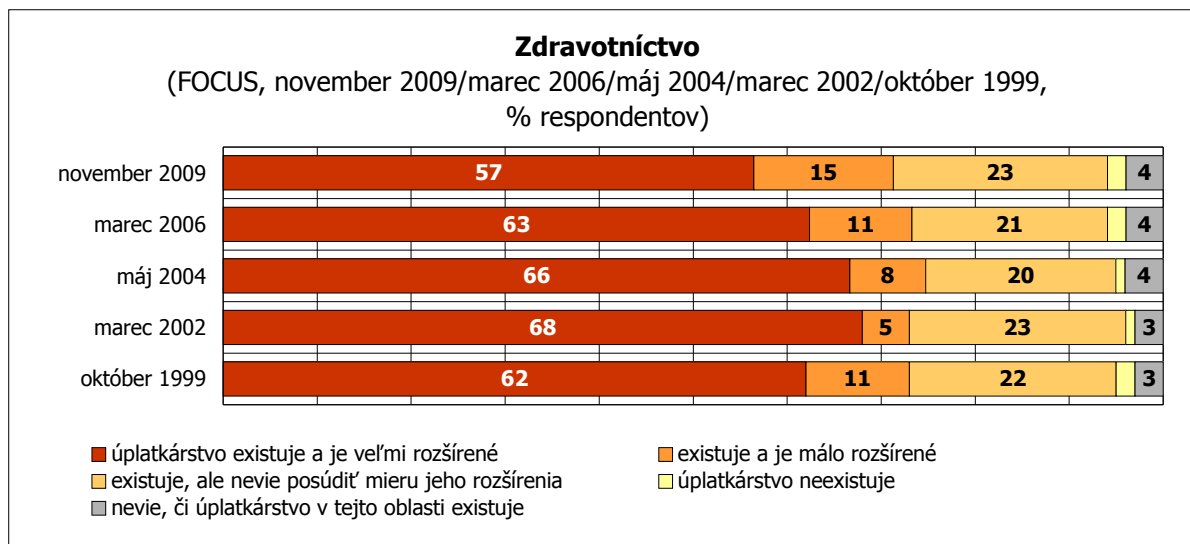
Kontinuálny pokles miery korupcie možno od r. 1999 zaznamenať v prípade **colných úradov** (zo 42% na 23%) a **obvodných úradov** (z 33% na 21%).

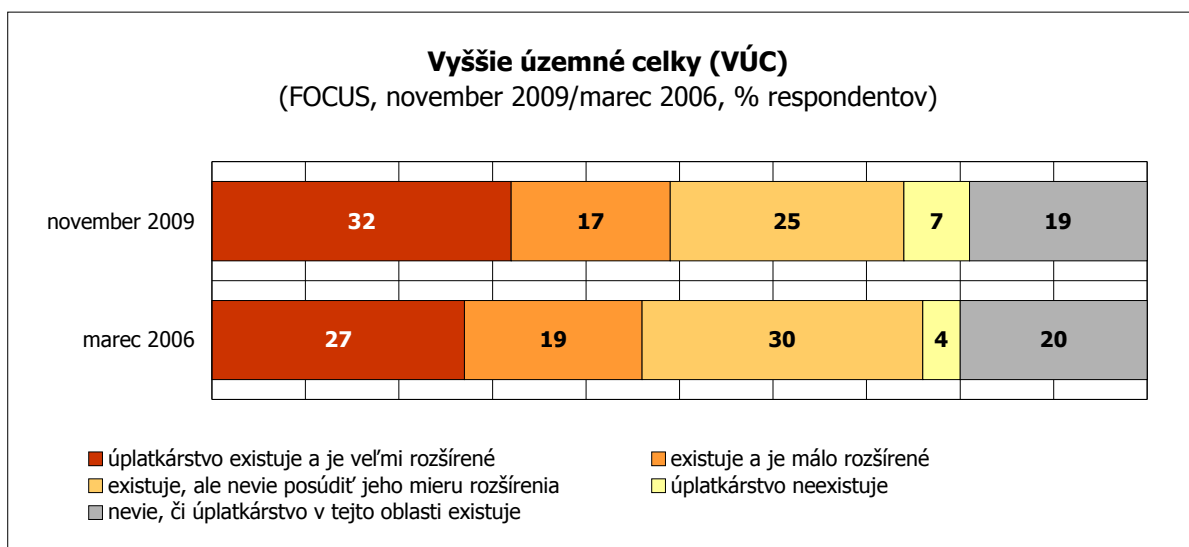
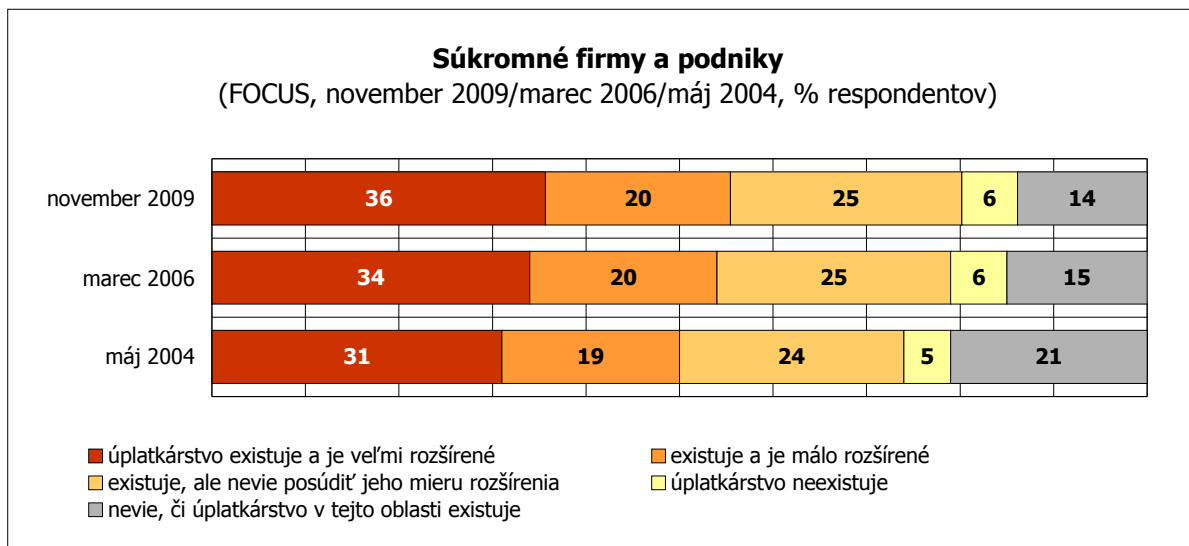
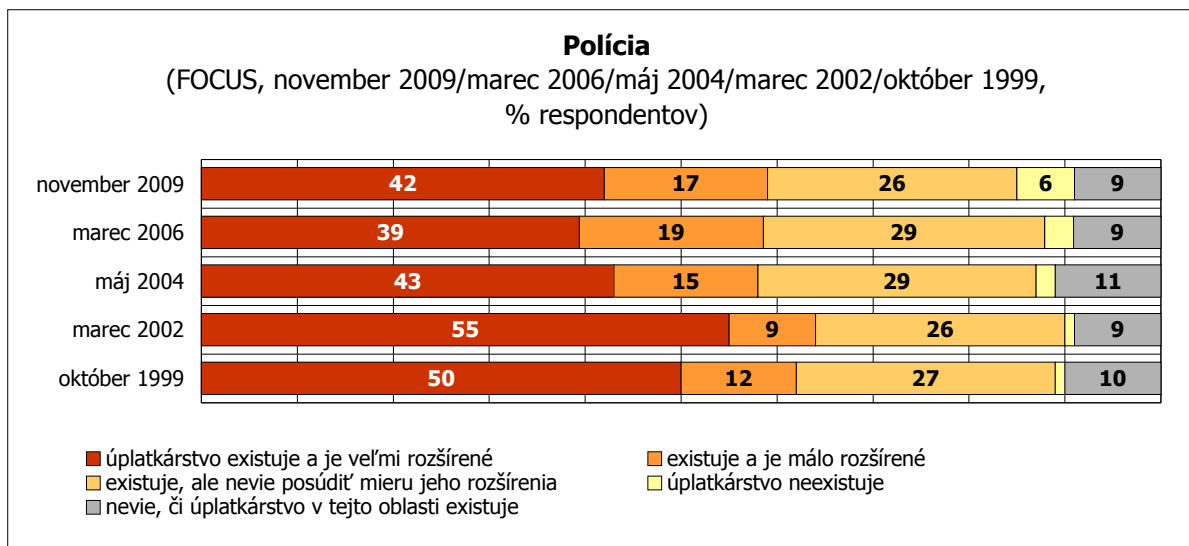
Naopak, vnímanie miery korupcie na **ministerstvách** má od r. 1999 mierne stúpajúcu tendenciu, podobne ako aj v prípade **súkromných firiem** od r. 2004 a **VÚC, daňových úradov** a **živnostenských úradov** od r. 2006.

V iných prípadoch (**polícia, školstvo, banky**) sa situácia po poklesoch v r. 2004 a 2006 v aktuálnom prieskume „stabilizovala“. Dlhodobo stabilná miera korupcie (prakticky od r. 1999) je v prípade **miestnej samosprávy** (na úrovni 28%) resp. aj v prípade **úradov práce**.

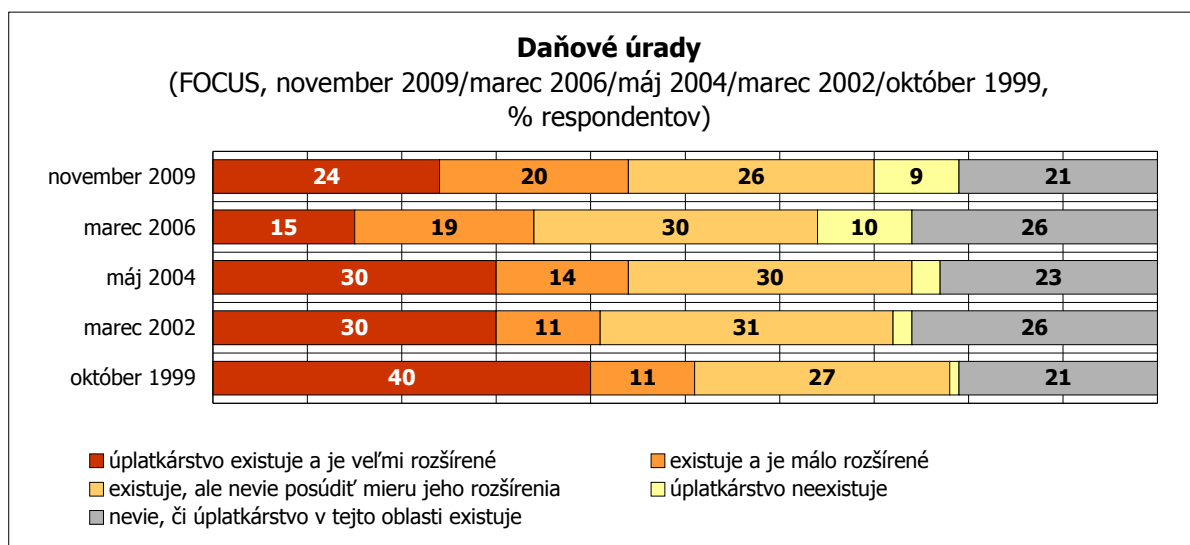
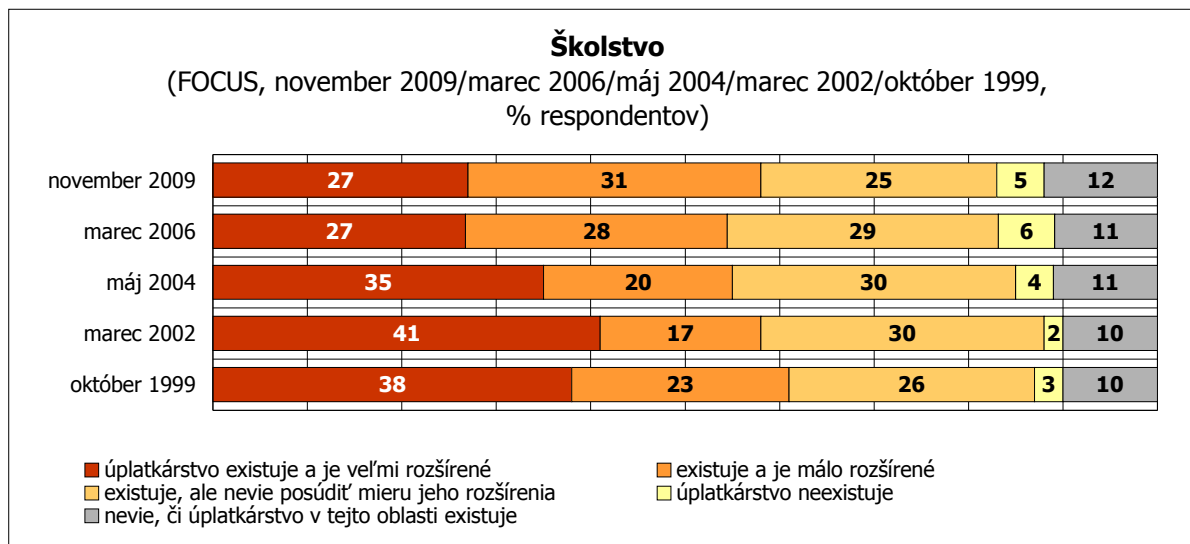
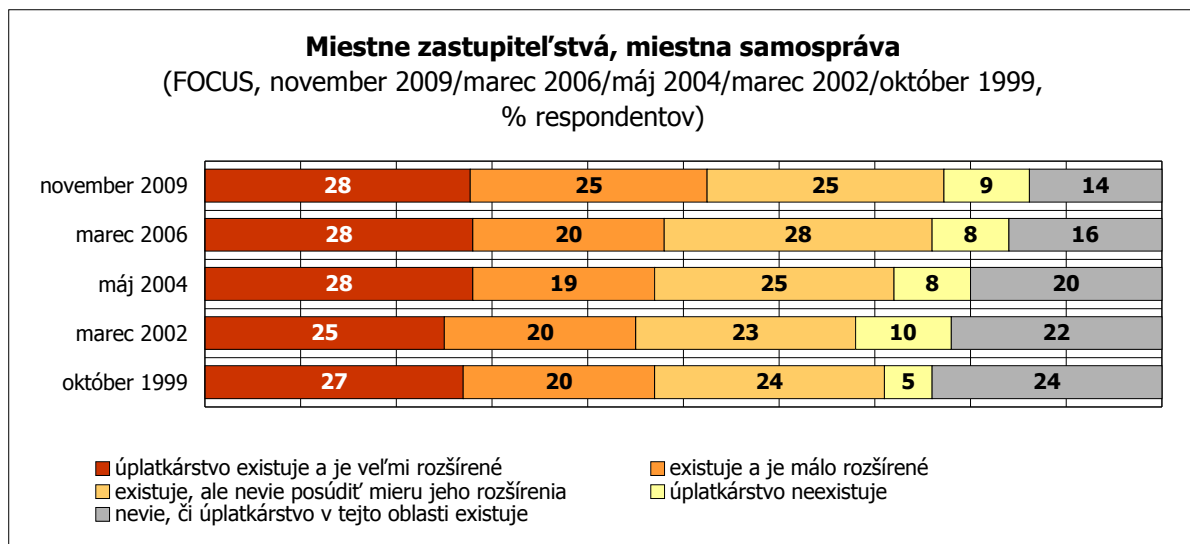
---

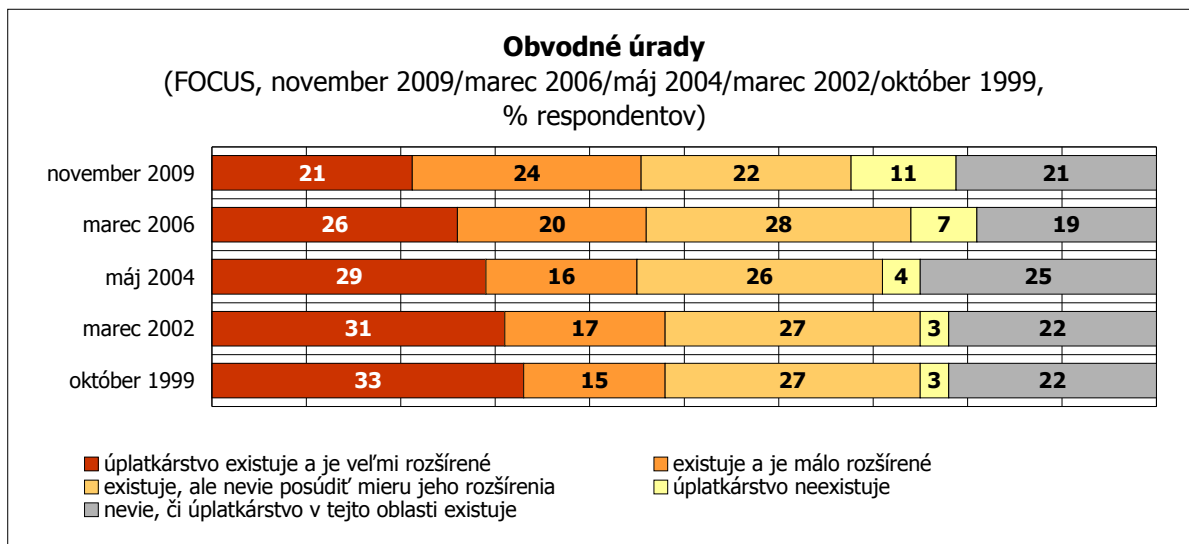
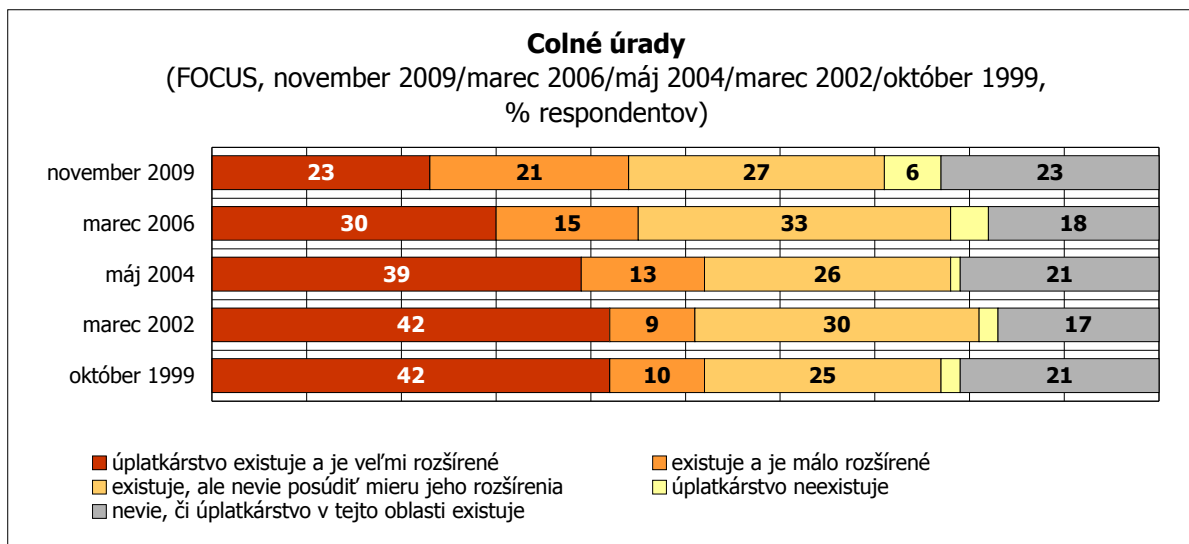
<sup>1</sup> Nie všetky oblasti boli skúmané vo všetkých uvedených rokoch.



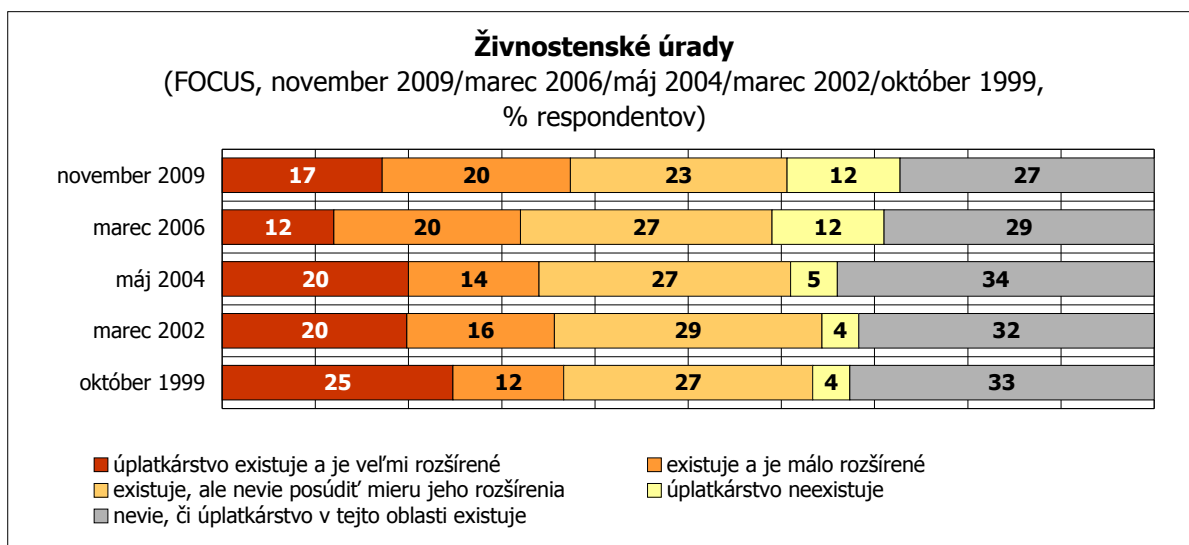


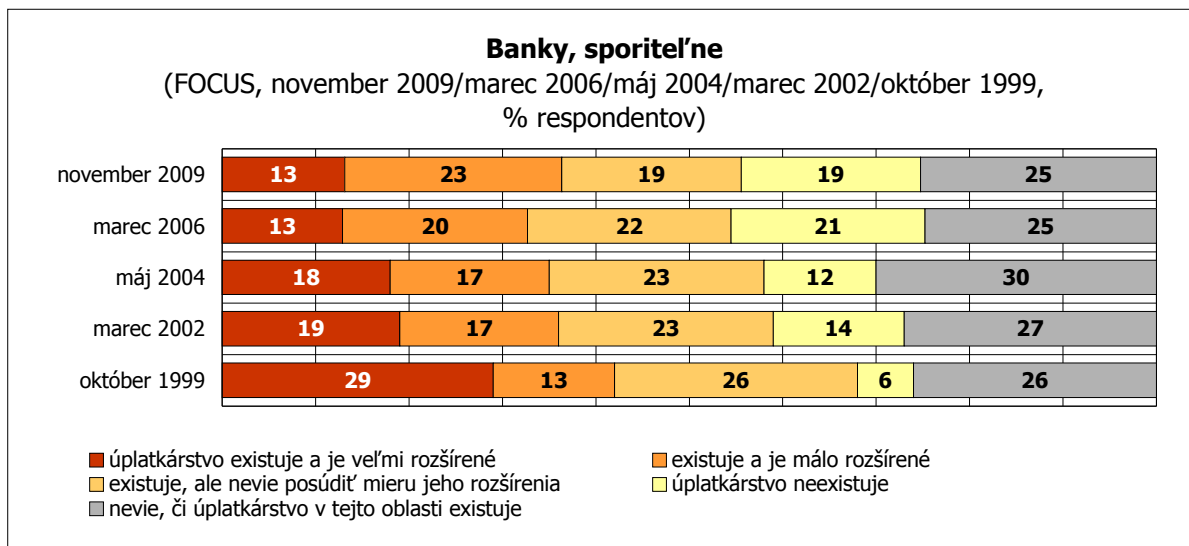
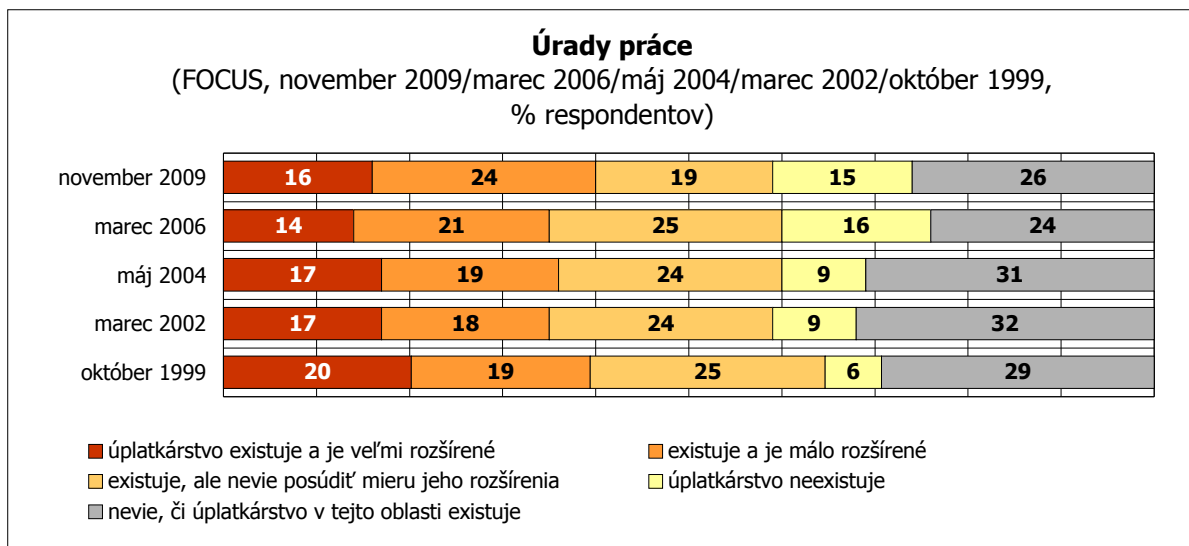






*pozn.: v rokoch 1999 – 2006 sme sa pýtali na „obvodné (bývalé okresné) a krajské úrady“*

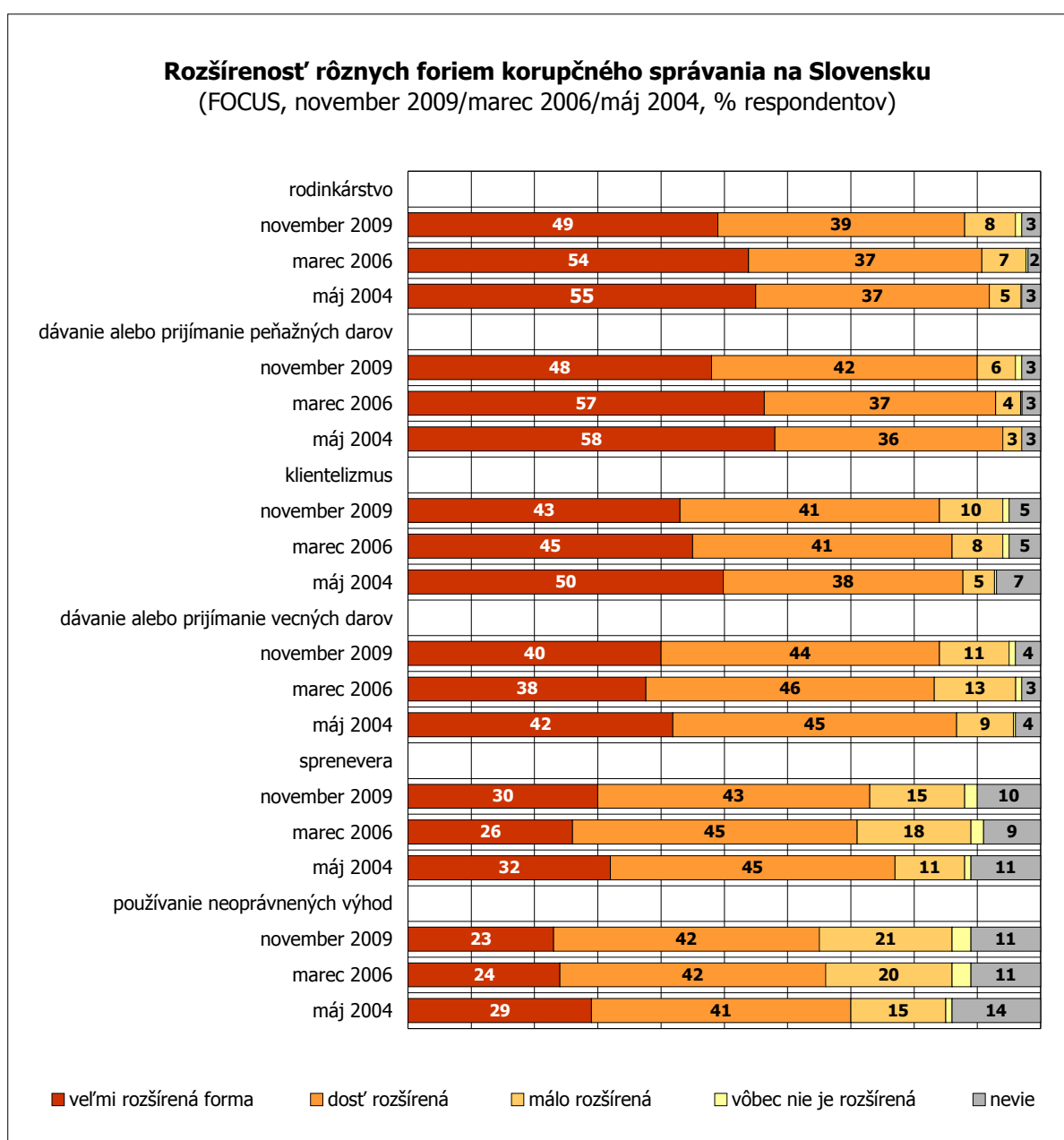




### 3. ROZŠÍRENOSŤ RÔZNYCH FORIEM KORUPČNÉHO SPRÁVANIA NA SLOVENSKU

Takmer polovica respondentov si myslí, že medzi **veľmi rozšírené formy korupčného správania na Slovensku** patrí najmä **rodinkárstvo** (49%) a **dávanie alebo prijímanie peňazí, peňažných darov** (48%). V porovnaní s výskumami z r. 2004 a 2006 došlo pri týchto formách k poklesu – v prípade rodinkárstva o 6%, v prípade peňažných darov až o 10%.

43% respondentov považuje za veľmi rozšírený **klientelizmus** - v porovnaní s rokom 2004 však došlo k poklesu o 7%. K poklesu došlo aj pri **používaní neoprávnených výhod** (23% - v porovnaní s rokom 2004 pokles o 6%). **Dávanie alebo prijímanie vecných darov** považuje za veľmi rozšírenú formu korupcie 40% respondentov (vcelku stabilná pozícia) a **spreneveru** 30% opýtaných.



## ROZŠÍRENOSŤ RÔZNYCH FORIEM KORUPČNÉHO SPRÁVANIA NA SLOVENSKU PODĽA SOCIÁLNO-DEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTÍK RESPONDENTOV

### RODINKÁRSTVO

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že rodinkárstvo ako forma korupcie **je** na Slovensku (veľmi+dost') **rozšírené**, je medzi ľuďmi so stredoškolským vzdelaním s maturitou (92%) a obyvateľmi Trenčianskeho kraja (94%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že rodinkárstvo ako forma korupcie **je** na Slovensku **málo rozšírené alebo vôbec nie je rozšírené**, je medzi ľuďmi so základným vzdelaním (12%), obyvateľmi Košického kraja (14%) a medzi sympatizantmi ĽS-HZDS (22%).

### DÁVANIE ALEBO PRIJÍMANIE PEŇAZÍ, PEŇAŽNÝCH DAROV

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že dávanie alebo prijímanie peňazí, peňažných darov ako forma korupcie **je** na Slovensku (veľmi+dost') **rozšírené**, je medzi: respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (95%), respondentmi maďarskej národnosti (96%), obyvateľmi malých obcí s počtom do 2 tisíc obyvateľov (94%), respondentmi žijúcimi v Trnavskom kraji (95%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že dávanie alebo prijímanie peňazí, peňažných darov ako forma korupcie **je** na Slovensku **málo rozšírené alebo vôbec nie je rozšírené**, je medzi: mladými respondentmi vo veku 18-24 rokov (11%), študentmi (11%), obyvateľmi Košického kraja (13%) a medzi sympatizantmi SNS (13%).

### KLIENTELIZMUS

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že klientelizmus ako forma korupcie **je** na Slovensku (veľmi+dost') **rozšírený**, je medzi: ľuďmi vo veku 35 – 44 rokov (89%), respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (89%), nekvalifikovanými manuálnymi pracovníkmi (94%), podnikateľmi, živnostníkmi (91%), obyvateľmi Trenčianskeho (90%), Prešovského (91%) a Trnavského kraja (89%) a medzi sympatizantmi SDKÚ-DS (93%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že klientelizmus ako forma korupcie **je** na Slovensku **málo rozšírený alebo vôbec nie je rozšírený**, je medzi: ľuďmi vo veku 65 a viac rokov (16%), obyvateľmi Košického kraja (15%) a medzi sympatizantmi ĽS-HZDS (26%) a SMK (22%).

### DÁVANIE ALEBO PRIJÍMANIE VECNÝCH DAROV

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že dávanie alebo prijímanie vecných darov ako forma korupcie **je** na Slovensku (veľmi+dost') **rozšírené**, je medzi: ľuďmi vo veku 35 – 44 rokov (89%), respondentmi maďarskej národnosti (90%), podnikateľmi a živnostníkmi (91%), obyvateľmi malých obcí s počtom do 2 tisíc obyvateľov (88%), respondentmi žijúcimi v Trnavskom (93%) a Trenčianskom kraji (92%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že dávanie alebo prijímanie vecných darov ako forma korupcie **je** na Slovensku **málo rozšírené alebo vôbec nie je rozšírené**, je medzi respondentmi žijúcimi v Košickom (19%) a Prešovskom kraji (18%) a medzi sympatizantmi SNS (20%).

#### SPRENEVERA

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že sprenevera ako forma korupcie **je** na Slovensku (veľmi+dost') **rozšírená**, je medzi mužmi (77%), obyvateľmi malých obcí s počtom do 2 tisíc obyvateľov (79%), respondentmi žijúcimi v Bratislavskom (82%) a Trnavskom kraji (82%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že sprenevera ako forma korupcie **je** na Slovensku **málo rozšírená alebo vôbec nie je rozšírená**, je medzi obyvateľmi miest s 20-50 tisíc obyvateľmi (24%) a sympatizantmi ĽS-HZDS (34%).

#### POUŽÍVANIE NEOPRÁVNENÝCH VÝHOD

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že používanie neoprávnených výhod ako forma korupcie **je** na Slovensku (veľmi+dost') **rozšírené**, je medzi respondentmi maďarskej národnosti (78%), respondentmi žijúcimi v Bratislavskom (77%) a Nitrianskom kraji (77%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že používanie neoprávnených výhod ako forma korupcie **je** na Slovensku **málo rozšírené alebo vôbec nie je rozšírené**, je medzi respondentmi s vysokoškolským vzdelaním (31%), tvorivými odbornými pracovníkmi (36%), obyvateľmi miest s 20-50 tisíc obyvateľmi (34%).

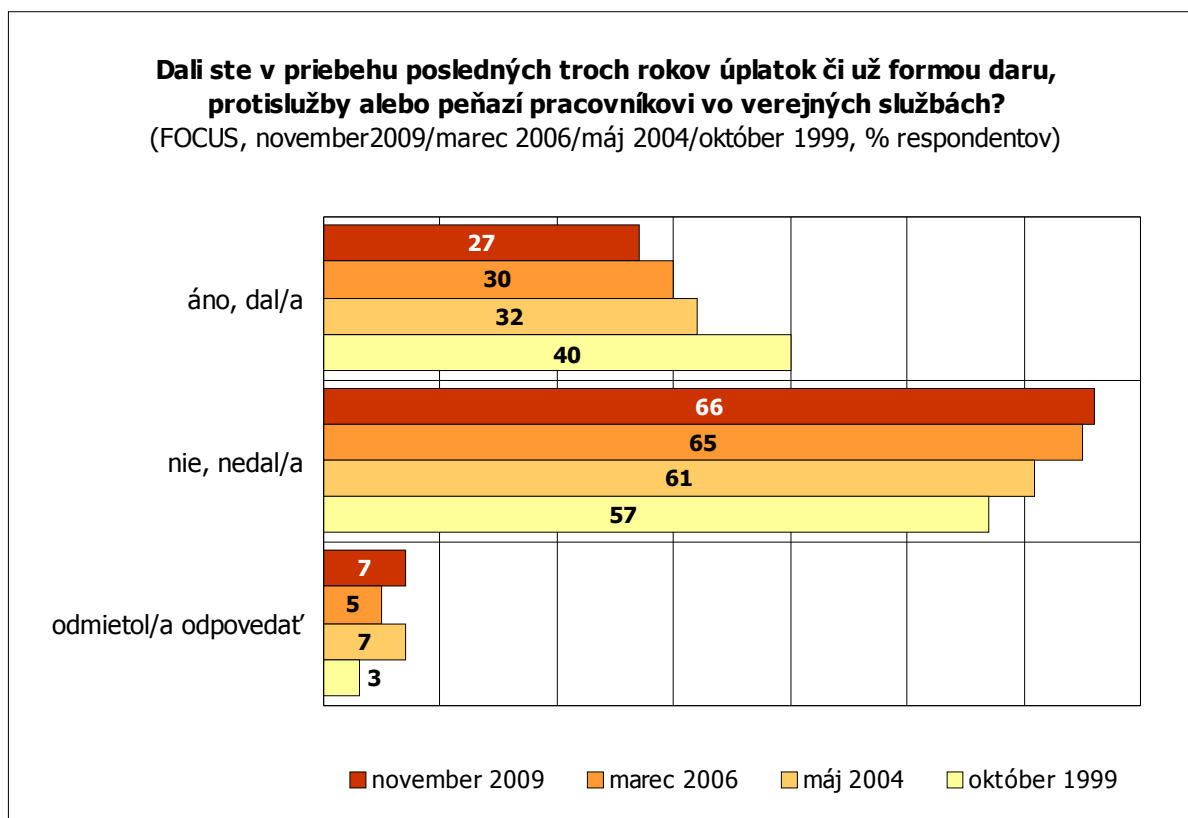
Rozšírenosť rôznych foriem korupčného správania sa na Slovensku podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v Tab 29 až Tab 40.

## 4. DÁVANIE ÚPLATKOV PRACOVNÍKOM VO VEREJNÝCH SLUŽBÁCH

V priebehu posledných 3 rokov **dalo pracovníkovi vo verejných službách úplatok 27%** respondentov. V porovnaní s predchádzajúcimi výskumami má dávanie úplatku pracovníkom vo verejných službách **klesajúcu tendenciu** (v porovnaní s r. 1999 až o 13%).

Dve tretiny respondentov (66%) úplatok pracovníkovi vo verejných službách za posledné 3 roky nedali.

Na otázku o poskytnutí úplatku odmietlo odpovedať 7% respondentov.



## DÁVANIE ÚPLATKOV PRACOVNÍKOM VO VEREJNÝCH SLUŽBÁCH PODĽA SOCIÁLNO-DEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTÍK RESPONDENTOV

Vyšší podiel respondentov, ktorí **dali** v priebehu posledných troch rokov **úplatok** pracovníkovi vo verejných službách, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- ženy (32%),
- starší respondenti vo veku 55-64 rokov (40%), 65 a viac rokov (39%),
- respondenti maďarskej národnosti (36%),
- dôchodcovia (39%),
- respondenti žijúci v Nitrianskom kraji (35%),
- sympatizanti KDĽ (37%), MOST-Híd (42%) a SDKÚ-DS (37%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí **nedali** v priebehu posledných troch rokov **úplatok** pracovníkovi vo verejných službách, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- muži (72%),
- mladí respondenti vo veku 18 – 24 rokov (89%),
- respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou (70%),
- nekvalifikovaní manuálni pracovníci (77%), študenti (93%),
- obyvatelia Trenčianskeho kraja (75%).

Dávanie úplatkov pracovníkom vo verejných službách podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v Tab 41 až Tab 42.



## 5. DÁVANIE ÚPLATKOV PRACOVNÍKOM V ZDRAVOTNÍCTVE

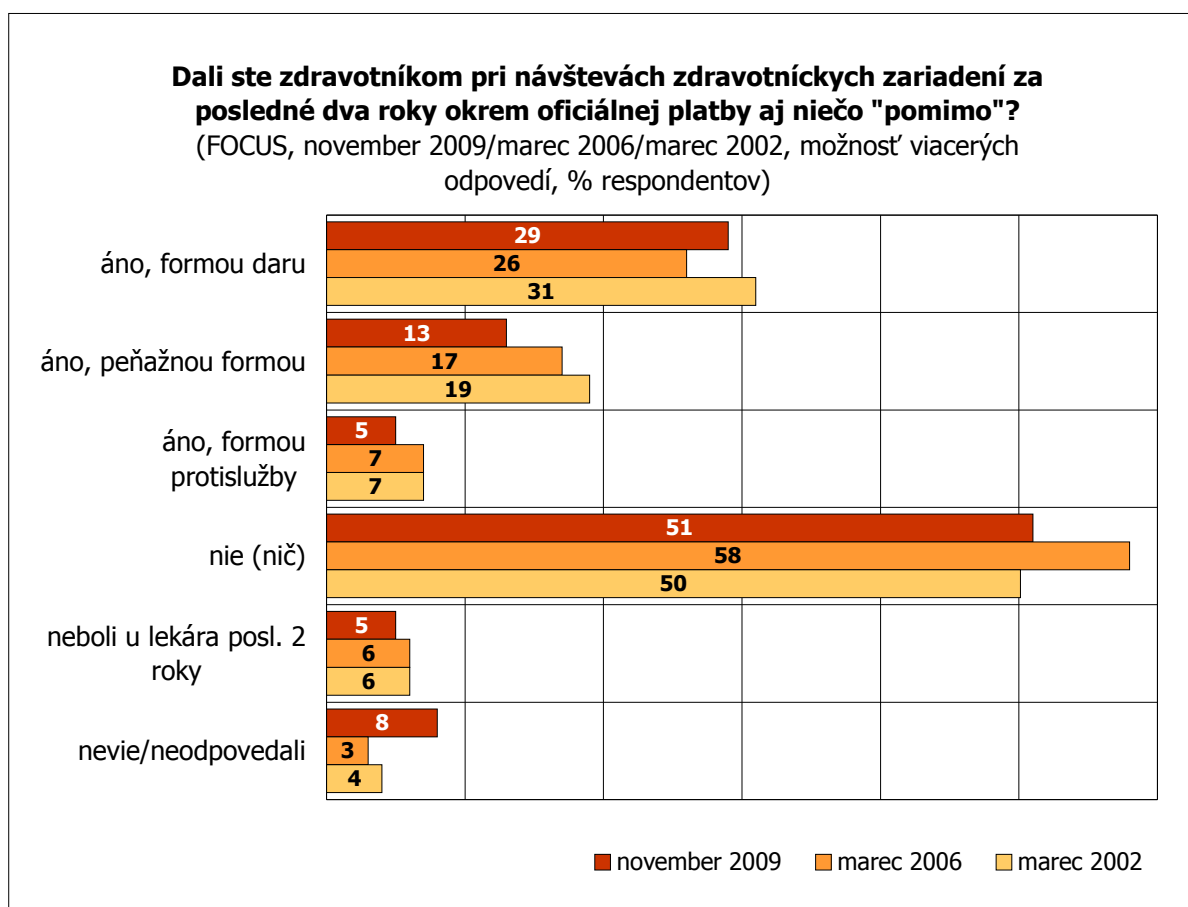
V priebehu posledných 2 rokov **dalo** zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení **úplatok formou daru 29% respondentov**, čo je nepodstatný nárast (o 3 percentuálne body) v porovnaní s výskumom z roku 2006.

**Úplatok peňažnou formou** dalo zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení za posledné 2 roky **13%** respondentov a od r. 2002 má táto forma úplatku klesajúcu tendenciu (o 6%).

**Úplatok formou protislužby** dalo zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení za posledné 2 roky **5%** respondentov.

**Žiadny úplatok** neposkytlo zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení za posledné 2 roky **51%** respondentov. V porovnaní s rokom 2006 došlo k poklesu o 7 percentuálnych bodov. Počet ľudí nedávajúcich úplatky v zdravotníctve sa tak dostal na úroveň r. 2002.

5% respondentov nebolo za posledné 2 roky u lekára a na otázku o poskytnutí úplatku zdravotníkom neodpovedalo až 8% respondentov.



## DÁVANIE ÚPLATKOV PRACOVNÍKOM V ZDRAVOTNÍCTVE PODĽA SOCIÁLNO-DEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTÍK RESPONDENTOV

Vyšší podiel respondentov, ktorí **dali** v priebehu posledných dvoch rokov **úplatok formou daru** zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- ženy (35%),
- starší respondenti vo veku 55-64 rokov (38%), 65 a viac rokov (39%),
- respondenti s vysokoškolským vzdelaním (36%),
- tvoriví odborní pracovníci (41%), dôchodcovia (41%),
- respondenti žijúci v Bratislavskom kraji (39%),
- sympatizanti SMK (46%), MOST-Híd (41%), KDH (36%) a SDKÚ-DS (36%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí **dali** v priebehu posledných dvoch rokov **úplatok peňažnou formou** zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- starší respondenti vo veku 45-54 rokov (18%), 60 a viac rokov (24%),
- respondenti maďarskej národnosti (21%),
- dôchodcovia (20%),
- respondenti žijúci v Nitrianskom kraji (22%),
- sympatizanti SMK (24%), MOST-Híd (23%) a KDH (22%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí **dali** v priebehu posledných dvoch rokov **úplatok formou protislužby** zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti s vysokoškolským vzdelaním (10%),
- podnikatelia, živnostníci (15%),
- respondenti s najvyšším čistým mesačným príjmom domácnosti 40 001 Sk/1328 Euro a viac (11%),
- sympatizanti SMK (12%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí **nedali** v priebehu posledných dvoch rokov **žiadny úplatok** zdravotníkom pri návštevách zdravotníckych zariadení, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- muži (54%),
- mladí respondenti vo veku 18 – 24 rokov (68%),
- študenti (70%), nezamestnaní (76%),
- respondenti žijúci v Trenčianskom (62%) a Prešovskom kraji (59%),
- sympatizanti SMER-SD (58%).

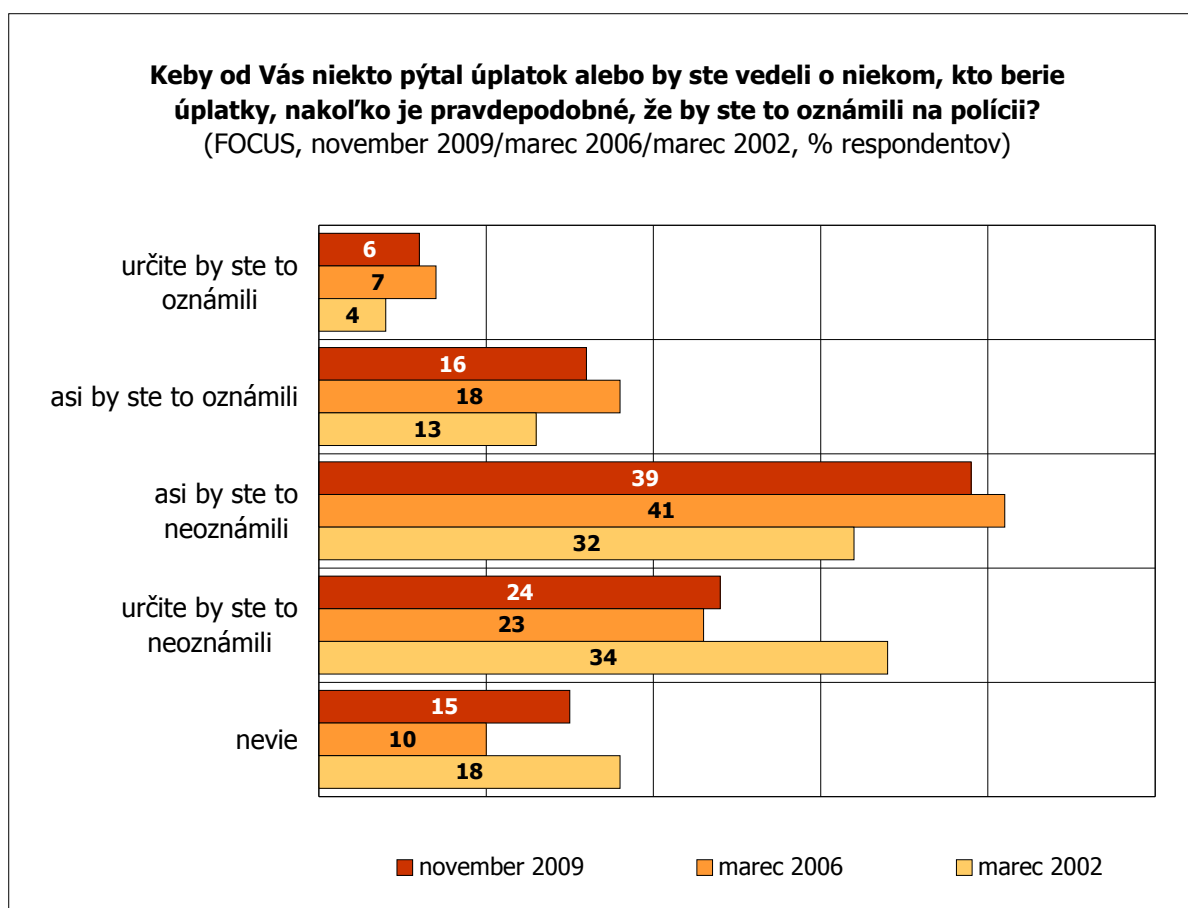
Dávanie úplatkov pracovníkom v zdravotníctve podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v Tab 43 až Tab 44.

## 6. OCHOTA OZNÁMIŤ PRÍPADY ÚPLATKÁRSTVA POLÍCII

Keby od respondentov niekto pýtal úplatok alebo by vedeli o niekom, kto berie úplatky, v prípade cca päťiny respondentov **(22%) je pravdepodobné, že by to oznámili na políciu**, pričom určite by to oznámilo 6% respondentov a asi by to oznámilo 16% respondentov. Tento stav „občianskej statočnosti“ je približne rovnaký ako v r. 2006 (vtedy 25%), ale vyšší oproti r. 2002 (vtedy iba 17%).

Naopak, **úplatkárstvo by neoznámili takmer dve tretiny respondentov (63%)**, čo je rovnaký počet ako v r. 2002.

Na otázku nevedelo odpovedať až 15% respondentov.



## **OCHOTA OZNÁMIŤ PRÍPADY ÚPLATKÁRSTVA POLÍCII PODĽA SOCIÁLNO-DEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTÍK RESPONDENTOV**

Vyšší podiel respondentov, u ktorých je pravdepodobné, že **by (určite + asi) oznámili** na polícii, keby od nich niekto pýtal úplatok alebo by vedeli o niekom, kto berie úplatky, je medzi: tvorivými odbornými pracovníkmi (35%), živnostníkmi, podnikateľmi (37%), obyvateľmi miest nad 100 tis. obyvateľov (31%), respondentmi žijúcimi v Trenčianskom kraji (30%).

Vyšší podiel respondentov, u ktorých je pravdepodobné, že **by (asi + určite) neoznámili** na polícii, keby od nich niekto pýtal úplatok alebo by vedeli o niekom, kto berie úplatky, je medzi respondentmi maďarskej národnosti (75%), dôchodcami (69%), obyvateľmi obcí s počtom do 2 tisíc obyvateľov (68%) a 2 – 5 tisíc obyvateľov (70%), respondentmi žijúcimi v Banskobystrickom kraji (72%).

Ochotu oznámiť prípady úplatkárstva polícii podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v Tab 45 až Tab 46.

## 7. KORUPČNÉ SPRÁVANIE V PROCESE VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

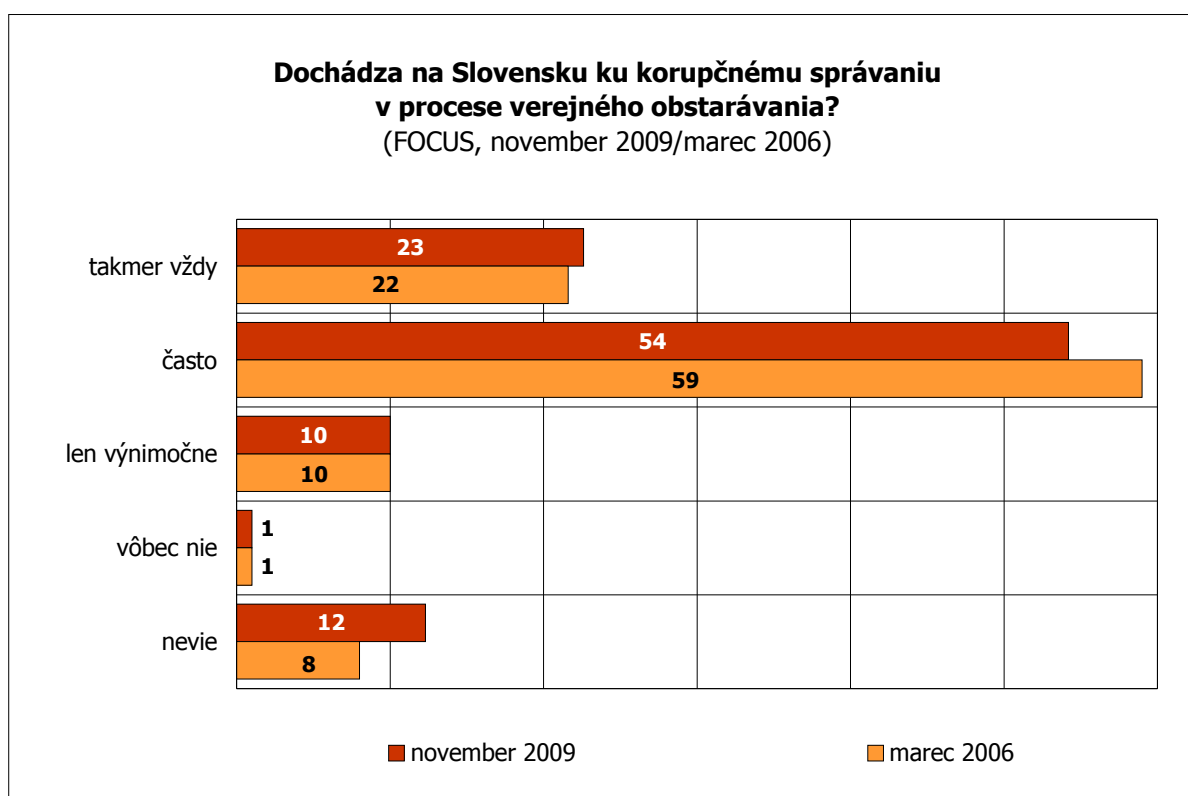
V procese verejného obstarávania dochádza ku korupčnému správaniu **"takmer vždy"** podľa **23%** respondentov a **"často"** podľa **54%** respondentov.

**Len výnimočne** dochádza ku korupčnému správaniu v procese verejného obstarávania podľa desatiny respondentov (**10%**).

**Iba 1%** respondentov si myslí, že ku korupčnému správaniu v procese verejného obstarávania **nedochádza vôbec**.

Na otázku nevedelo odpovedať 12% respondentov.

Uvedené výsledky sú podobné ako sa ukázali v prieskume z r. 2006.



## KORUPČNÉ SPRÁVANIE V PROCESSE VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA PODĽA SOCIÁLNO-DEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTÍK RESPONDENTOV

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých **dochádza ku korupčnému správaniu** v procese verejného obstarávania **takmer vždy+často**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- muži (81%),
- respondenti vo veku 55 – 64 rokov (82%),
- obyvatelia miest s počtom 50-100 tisíc obyvateľov (86%)
- sympatizanti SDKÚ-DS (86%) a MOST-Híd (90%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých **dochádza ku korupčnému správaniu** v procese verejného obstarávania **len výnimočne alebo vôbec k nemu nedochádza**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- sympatizanti SNS (28%) a ĽS-HZDS (20%).

Korupčné správanie v procese verejného obstarávania podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v Tab 47 až Tab 48.

## 8. MIERA ROZŠÍRENIA KONFLIKTU ZÁUJMOV \*

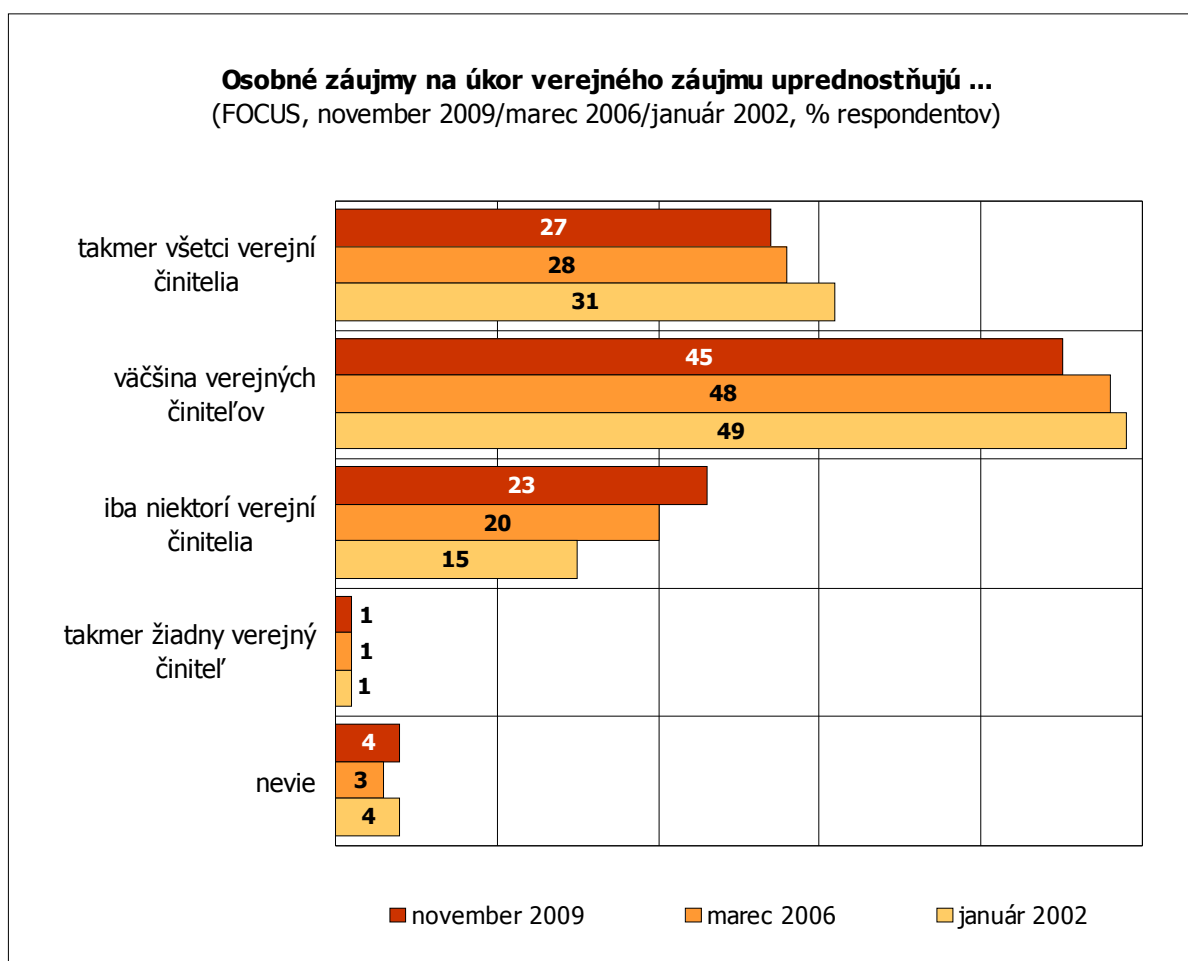
Osobné záujmy na úkor verejného záujmu uprednostňujú podľa **27%** respondentov **takmer všetci verejní činitelia**.

Podľa **45%** respondentov uprednostňuje osobné záujmy na úkor verejného záujmu **väčšina verejných činiteľov**.

**Iba niektorí verejní činitelia** uprednostňujú osobné záujmy na úkor verejného záujmu podľa 23% respondentov.

Takmer žiadny verejný činiteľ neuprednostňuje osobné záujmy na úkor verejného záujmu iba podľa 1% respondentov a ďalšie 4% nevedeli svoj názor vyjadriť.

V porovnaní s prieskumami v r. 2002 a 2006 dochádza k poklesu počtu tých ľudí, ktorí si myslia, že osobné záujmy sú uprednostňované „takmer všetkými“ alebo „väčšinou“ verejných činiteľov; naopak, stúpa počet tých, ktorí si to myslia „iba o niektorých“ verejných činiteľoch (+ 8%).



\* Respondentom bola položená nasledujúca otázka: Zaujímalo by nás, čo si myslíte Vy, konajú politici a úradníci vo verejnom záujme alebo sa starajú iba o svoje osobné záujmy? Do akej miery je problém konfliktu záujmov rozšírený vo verejnom sektore a v politike na Slovensku?

## **MIERA ROZŠÍRENIA KONFLIKTU ZÁUJMOV PODĽA SOCIÁLNO-DEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTÍK RESPONDENTOV**

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých uprednostňujú osobné záujmy na úkor verejného záujmu **takmer všetci verejní činitelia + väčšina verejných činiteľov**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti vo veku 55 – 64 rokov (80%),
- respondenti maďarskej národnosti (82%),
- podnikatelia, živnostníci (86%),
- sympatizanti MOST-Híd (86%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých uprednostňujú osobné záujmy na úkor verejného záujmu **iba niektorí verejní činitelia + takmer žiadny verejný činiteľ**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- najmladší respondenti vo veku 18 – 24 rokov (32%),
- študenti (35%),
- sympatizanti SNS (34%) a SMER-SD (31%).

Mieru rozšírenia konfliktu záujmov vo verejnom sektore a v politike na Slovensku podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v Tab 49 až Tab 50.



## 9. INŠTITÚCIE S NAJROZŠÍRENEJŠÍM UPREDNOSTŇOVANÍM OSOBNÝCH ZÁUJMOV NA ÚKOR VEREJNÉHO ZÁUJMU

Za inštitúciu s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu považuje **44%** respondentov **poslancov Národnej rady SR**. V porovnaní s prieskumom v r. 2004 však došlo k poklesu o 8%.

Na druhom mieste v rebríčku inštitúcií s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu sa umiestnila **vláda SR** – ministri a to podľa **40%** respondentov, čo je rovnaké číslo ako v r. 2006, ale v porovnaní s r. 2002 je to pokles o 11%.

**Úradníci na ministerstvách** sú inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu podľa takmer tretiny respondentov (31%). V porovnaní s r. 2006 a 2002 ide o takmer rovnaké číslo.

**Súdy** s 30% ratingom „narástli“ oproti r. 2006 o 8% a dostali sa tak na úroveň r. 2002.

**Riaditeľov a manažérov štátnych podnikov** či podnikov s účasťou štátu uviedlo 28% opýtaných, čo je nárast o nevýrazné 4% v porovnaní s r. 2006.

Približne štvrtina respondentov (24%) považuje za inštitúciu s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **politické strany**, čo je totožné číslo ako v r. 2006 aj 2002.

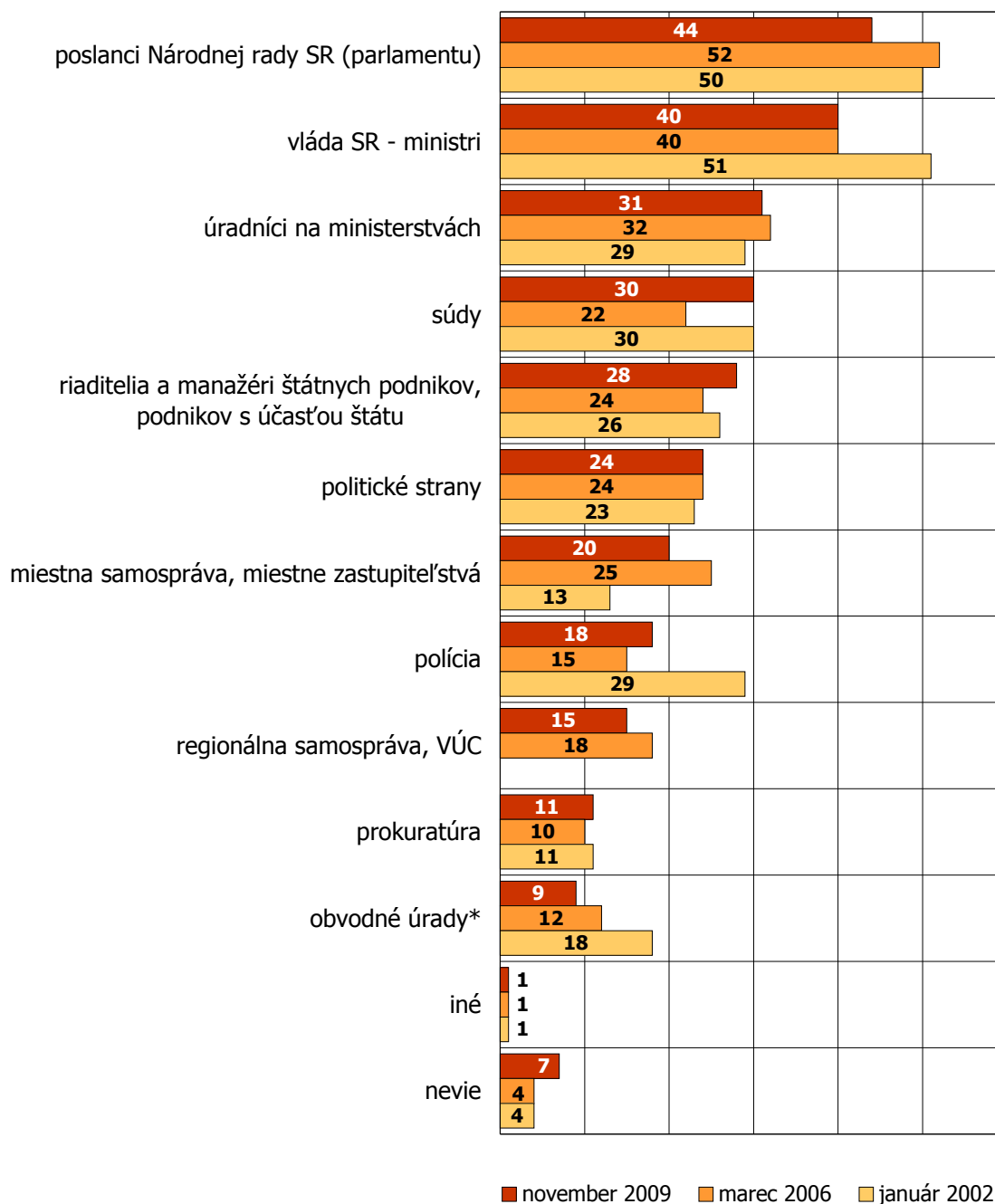
**Miestnu samosprávu** uviedlo o 5% menej respondentov (20%) ako v r. 2006, čo je ale stále dosť ďaleko od úrovne v r. 2002 (vtedy 13%).

**Políciu** uviedlo 18% opýtaných (čo je iba o málo viac ako v r. 2006, ale podstatne menej ako v r. 2002 – vtedy až 29%).

**VÚC** vybralo 15% respondentov (podobne v r. 2006 – 18%), **prokuratúru** uviedlo 11% opýtaných (rovnako v r. 2006 aj 2002).

### V ktorých inštitúciách je najviac rozšírené uprednostňovanie osobných záujmov na úkor verejného záujmu?

(FOCUS, november 2009/marec 2006/január 2002, možnosť viacerých odpovedí, % respondentov)



\*pozn.: v rokoch 2002 a 2006 sme sa pýtali na „obvodné (bývalé okresné) a krajské úrady“

## INŠTITÚCIE S NAJROZŠÍRENEJŠÍM UPREDNOSTŇOVANÍM OSOBNÝCH ZÁUJMOV NA ÚKOR VEREJNÉHO ZÁUJMU PODĽA SOCIÁLNO-DEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTÍK RESPONDENTOV

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých sú inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **poslanci Národnej rady SR (parlamentu)**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti žijúci v malých obciach s počtom obyvateľ'ov menej ako 2 tisíc (49%),
- respondenti žijúci v Nitrianskom kraji (49%),
- tvoriví odborní pracovníci (50%),
- nerozhodnutí voliči (50%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých je inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **vláda SR – ministri**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti so základným vzdelaním (46%),
- respondenti zamestnaní ako nekvalifikovaní manuálni pracovníci (47%) a nezamestnaní (53%),
- respondenti žijúci v mestách s počtom viac ako 100 tisíc obyvateľ'ov (47%),
- respondenti žijúci v Bratislavskom kraji (47%),
- sympatizanti SDKÚ-DS (47%) a KDĽ (50%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých sú inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **úradníci na ministerstvách**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti vo veku 35 – 44 rokov (36%),
- respondenti žijúci v obciach s počtom 2 – 5 tisíc obyvateľ'ov (40%),
- respondenti žijúci v Žilinskom (38%) a v Prešovskom kraji (40%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých sú inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **súdy**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti vo veku 65 a viac rokov (38%),
- respondenti žijúci v Nitrianskom kraji (37%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých sú inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **riaditelia a manažéri štátnych podnikov, podnikov s účasťou štátu**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti vo veku 55 – 64 rokov (36%),
- respondenti zamestnaní ako nekvalifikovaní manuálni pracovníci (37%),
- respondenti žijúci v Košickom kraji (46%),
- sympatizanti SNS (40%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých sú inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **politické strany**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti zamestnaní ako výkonní odborní pracovníci / úradníci (33%), podnikatelia, živnostníci (31%),
- respondenti žijúci v mestách s počtom 5 – 20 tisíc obyvateľov (33%),
- sympatizanti ĽS-HZDS (34%) a MOST-Híd (30%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých je inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **miestna samospráva, miestne zastupiteľstvá**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti zamestnaní ako výkonní odborní pracovníci / úradníci (27%), podnikatelia, živnostníci (34%),
- respondenti žijúci v mestách s počtom 5 – 20 tisíc obyvateľov (27%), s počtom 50 – 100 tisíc obyvateľov (29%),
- respondenti žijúci v Bratislavskom kraji (30%),
- sympatizanti SDKÚ-DS (29%) a MOST-Híd (29%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých je inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **polícia**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti žijúci v obciach a mestách s počtom 2 – 5 tisíc obyvateľov (26%),
- respondenti žijúci v Nitrianskom (27%) a v Trenčianskom kraji (25%),
- sympatizanti ĽS-HZDS (29%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých je inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **regionálna samospráva, VÚC**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti žijúci v mestách s počtom 50 – 100 tisíc obyvateľov (22%),
- respondenti žijúci v Trnavskom kraji (23%),
- sympatizanti SNS (22%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých je inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **prokuratúra**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti maďarskej národnosti (15%),
- respondenti žijúci v Nitrianskom (15%) a v Banskobystrickom kraji (16%),
- sympatizanti SMK (26%).

Vyšší podiel respondentov, podľa ktorých sú inštitúciou s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu **obvodné úrady**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti žijúci v Bratislavskom kraji (16%),
- sympatizanti SNS (17%).

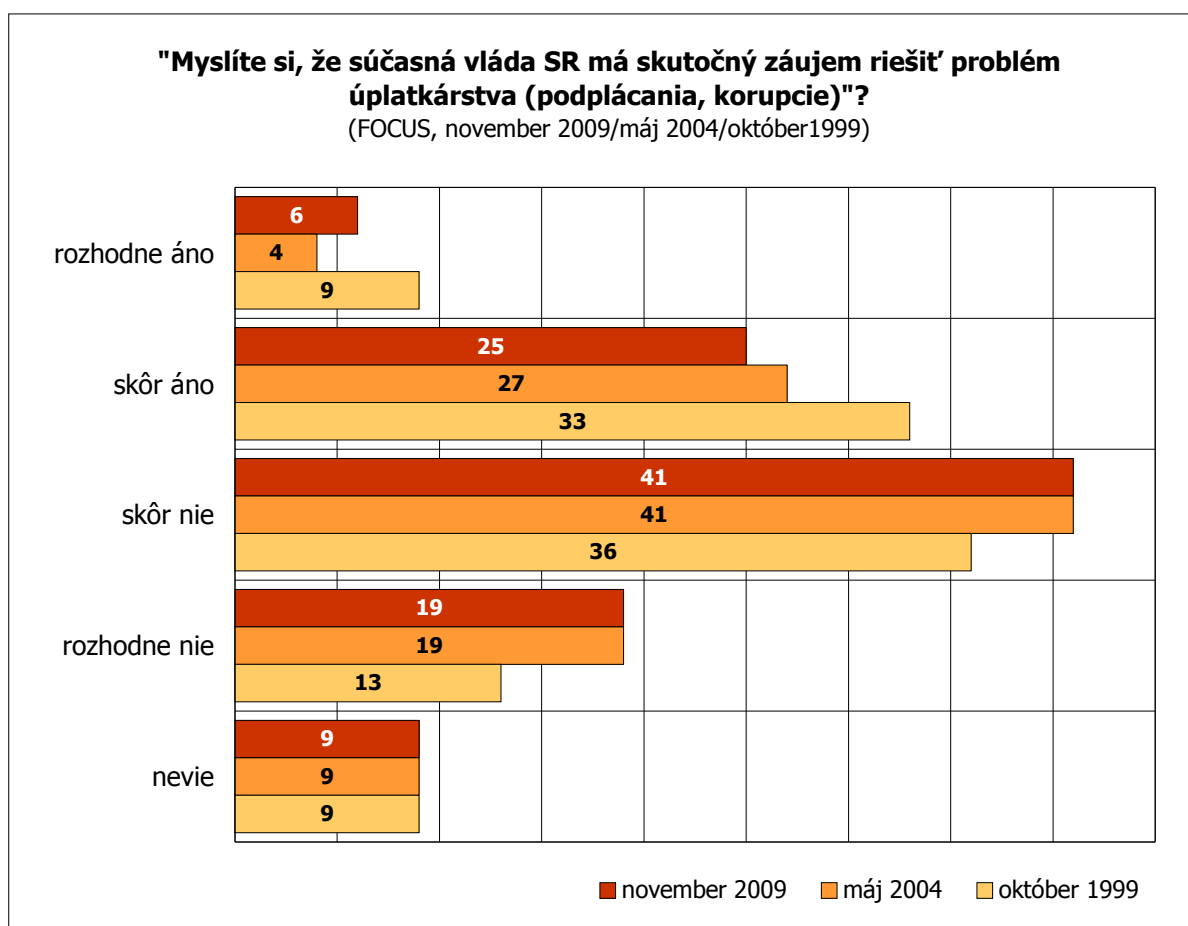
Inštitúcie s najrozšírenejším uprednostňovaním osobných záujmov na úkor verejného záujmu podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v Tab 51 až Tab 54.

## 10. HODNOTENIE ZÁUJMU VLÁDY RIEŠIŤ PROBLÉM KORUPCIE

**Takmer dve tretiny obyvateľov SR (60%) si myslia, že súčasná vláda nemá záujem riešiť problém úplatkárstva.** O nezáujme vlády venovať sa tejto otázke je skôr presvedčených 41% a rozhodne je presvedčených 19% respondentov. Takéto hodnotenie súčasnej /Ficovej/ vlády je totožné s hodnotením druhej Dzurindovej vlády z prieskumu v r. 2004, ale výrazne horšie ako v prípade hodnotenia prvej Dzurindovej vlády v prieskume z r. 1999 (+ 11%).

Naopak, záujem riešiť tento problém pripisuje vláde skoro tretina respondentov (31%) – pričom si to skôr myslí 25% a rozhodne si to myslí 6% respondentov.

K tejto otázke sa nevedel vyjadriť takmer každý desiaty respondent (9%).



## HODNOTENIE ZÁUJMU VLÁDY RIEŠIŤ PROBLÉM KORUPCIE PODĽA SOCIÁLNO-DEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTÍK RESPONDENTOV

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že súčasná vláda **má** (rozhodne+skôr) **záujem riešiť problém úplatkárstva**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti žijúci v menších obciach do 2 tisíc obyvateľov (36%),
- respondenti žijúci v Trnavskom (39%) a Trenčianskom kraji (39%),
- sympatizanti ĽS-HZDS (45%), SNS (40%) a SMER-SD (50%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že súčasná vláda **nemá** (rozhodne+skôr) **záujem riešiť problém úplatkárstva**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti vo veku 25 – 34 rokov (67%),
- respondenti maďarskej národnosti (78%),
- respondenti zamestnaní ako výkonní odborní pracovníci / úradníci (69%), podnikatelia, živnostníci (69%), nezamestnaní (69%),
- respondenti žijúci v obciach s počtom 2 – 5 tisíc obyvateľov (68%),
- respondenti žijúci v Nitrianskom kraji (73%),
- sympatizanti MOST-Híd (88%), KDH (71%) a SDKÚ-DS (75%).

Záujem súčasnej vlády riešiť problém korupcie podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v Tab 55 až Tab 56.

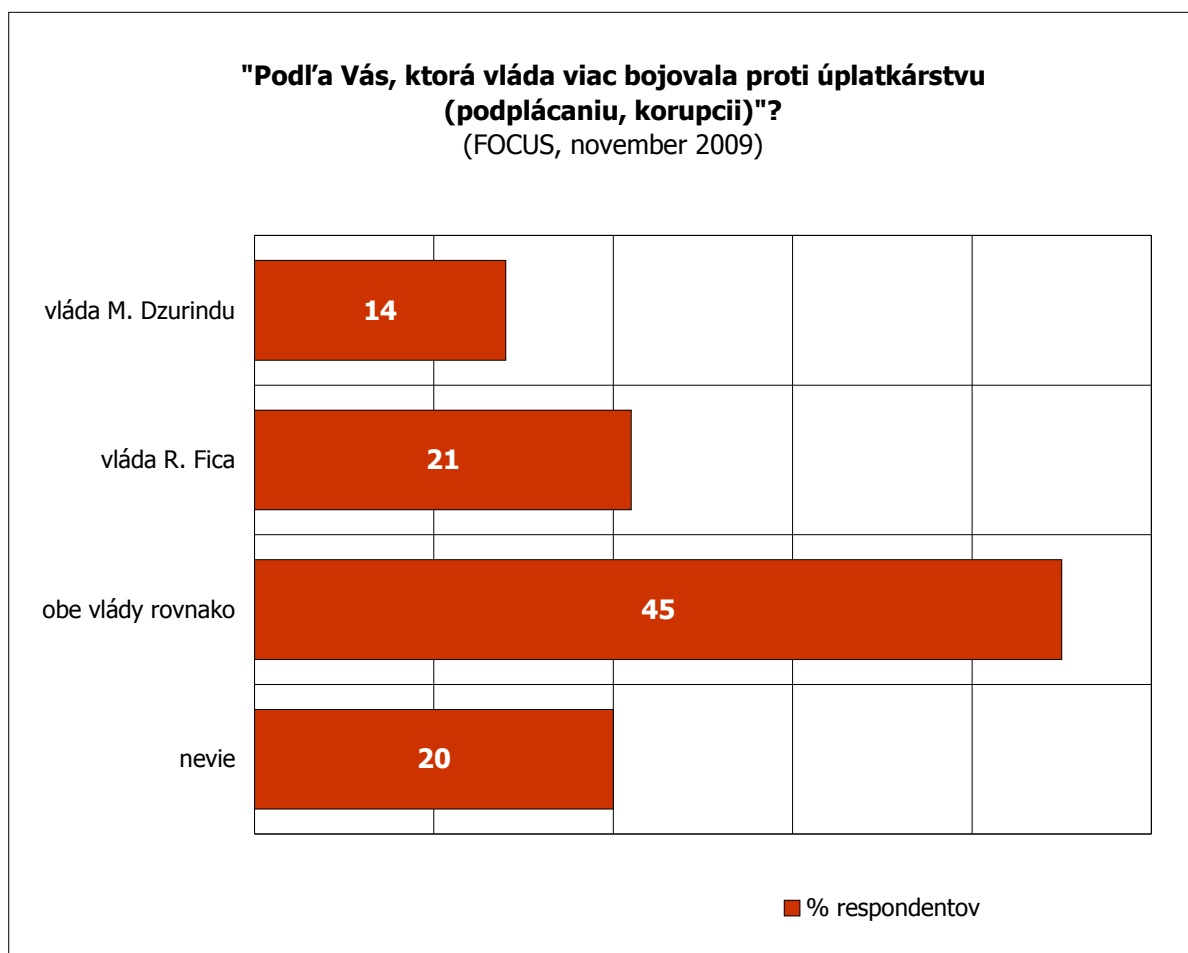
## 11. HODNOTENIE VLÁD M. DZURINDU A R. FICA V BOJI PROTI KORUPCII

Pri hodnotení, ktorá z vlád viac bojovala proti korupcii, si najviac respondentov (45%) myslí, že tak Dzurindova vláda v rokoch 2002 – 2006, ako aj súčasná vláda Roberta Fica bojovali proti úplatkárstvu rovnako.

Pätina opýtaných (21%) si myslí, že vláda R. Fica bojovala proti korupcii viac.

Naopak, 14% respondentov zastáva názor, že proti korupcii viac bojovala druhá vláda M. Dzurindu.

Pätina respondentov (20%) túto otázku nevedela posúdiť.





## HODNOTENIE VLÁD M. DZURINDU A R. FICA V BOJI PROTI KORUPCII PODĽA SOCIÁLNO-DEMOGRAFICKÝCH CHARAKTERISTÍK RESPONDENTOV

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že proti korupcii bojovala viac **vláda M. Dzurindu**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti s vysokoškolským vzdelaním (20%),
- respondenti maďarskej národnosti (35%),
- podnikatelia, živnostníci (28%),
- sympatizanti SMK (46%) a SDKÚ-DS (48%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že proti korupcii bojovala viac **vláda R. Fica**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti žijúci v Košickom kraji (31%),
- sympatizanti ĽS-HZDS (34%), SNS (39%) a SMER-SD (36%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí si myslia, že proti korupcii bojovali **obe vlády rovnako**, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti žijúci v Prešovskom kraji (53%),
- sympatizanti MOST-Híd (60%).

Vyšší podiel respondentov, ktorí **nevedia** túto skutočnosť posúdiť, je v nasledujúcich sociálno-demografických kategóriách respondentov:

- respondenti vo veku 18 - 24 rokov (29%), 25 – 34 rokov (27%),
- študenti (33%),
- respondenti žijúci v mestách s počtom 5 – 20 tisíc obyvateľov (32%),
- respondenti žijúci v Trnavskom kraji (27%),
- nevoliči (32%) a nerozhodnutí (31%).

Hodnotenie vlád M. Dzurindu a R. Fica v boji proti korupcii podľa sociálno-demografických charakteristík respondentov pozri v Tab 57 až Tab 58.

## **PRVOSTUPŇOVÉ TRIEDENIE ÚDAJOV**

Všetky údaje uvedené v tabuľkách sú v percentách  
 Zber údajov: 3. – 10. november 2009  
 Počet respondentov: 1045

Mohli by ste mi, prosím, povedať, ktoré z nasledujúcich oblastí považujete na Slovensku za najproblémovjšie? Najskôr si, prosím, prečítajte celý zoznam a až potom vyberte najviac tri oblasti.

nezamestnanosť, pracovné príležitosti	57,4
životná úroveň občanov (platy, dôchodky, ceny)	40,4
hospodárska situácia Slovenska	27,5
zdravotníctvo	26,7
korupcia, podplácanie	22,1
kriminalita	21,6
tunelovanie, rozkrádanie štátneho majetku	19,8
medzil'udské vzťahy, morálka	12,6
drogy	11,5
bytová situácia	9,9
byrokracia	9,7
správanie sa politikov, politická kultúra	8,6
školsťvo, vzdelávanie	7,6
súdy a legislatíva	6,9
národnostné problémy	6,1
dodržiavanie ústavy a zákonov	4,7
životné prostredie, ekológia	2,6
zahranično-politická orientácia Slovenska	0,5
iná oblasť	0,4
nevie	0,6

Existuje, podľa Vás, v súčasnosti na Slovensku úplatkárstvo (podplácanie, korupcia) v nasledujúcich oblastiach? Ak áno, do akej miery je rozšírené?

1= neexistuje

2= existuje a je málo rozšírené

3= existuje a je veľmi rozšírené

4= existuje, ale neviem posúdiť mieru jeho rozšírenia

9= neviem posúdiť, či úplatkárstvo (podplácanie, korupcia) v tejto oblasti existuje

	1	2	3	4	9
zdravotníctvo	1,5	15,2	56,7	23,0	3,6
ministerstvá	4,0	12,1	48,3	24,1	11,6
súdy a prokuratúra	3,3	12,8	48,0	27,0	9,0
polícia	5,8	17,2	41,5	26,2	9,3
súkromné firmy, podniky	5,6	20,0	35,5	24,9	13,9
vyššie územné celky (VUC)	7,0	17,0	31,9	25,1	19,0
miestne zastupiteľstvá, miestna samospráva	9,0	24,7	27,6	24,8	13,9
školsťvo	4,7	31,3	26,6	25,4	12,0
daňové úrady	9,0	19,6	23,9	26,1	21,4
colné úrady	6,2	20,6	22,7	27,2	23,2
obvodné úrady	11,1	23,9	21,3	22,4	21,3
živnostenské úrady	12,4	20,2	17,0	23,1	27,3
úrady práce	15,4	23,9	16,2	19,0	25,5
banky, sporiteľne	19,2	22,9	13,2	19,4	25,2

Korupcia môže mať rôzne formy a prejavy. Podľa Vášho názoru, do akej miery sú na Slovensku rozšírené nasledujúce formy korupčného správania sa? Tento spôsob korupčného správania sa je na Slovensku:

- 1= veľmi rozšírený  
 2= dosť rozšírený  
 3= málo rozšírený  
 4= vôbec nie je rozšírený  
 9= nevie

	1	2	3	4	9
rodinkárstvo – čiže uprednostňovanie príbuzných a známych (napr. obsadzovanie pracovných pozícií príbuznými)	49,4	39,1	7,7	1,1	2,7
dávanie alebo prijímanie peňazí, peňažných darov	47,9	42,3	5,5	1,3	2,9
klientelizmus – čiže vzájomne výhodné prepojenie medzi podnikateľmi a predstaviteľmi verejnej moci (napr. "dohadzovanie" štátnych zákazok vybraným firmám)	42,5	41,5	10,0	1,0	5,0
dávanie alebo prijímanie vecných darov (pozorností)	39,5	44,3	11,2	1,3	3,7
sprenevera – čiže protiprávne získanie verejných prostriedkov na súkromné účely	30,5	43,2	14,8	1,7	9,8
požívanie neoprávnených výhod ako napr. zliav, rekreácií, služobných ciest	22,7	42,1	21,4	2,8	10,8

Dali ste v priebehu posledných troch rokov úplatok či už formou daru, protislužby alebo peňazí pracovníkovi vo verejných službách, ako napr. v zdravotníctve, školstve, štátnej správe alebo iných štátnych alebo verejných inštitúciách?

áno, dal/-a	27,0
nie, nedal/-a	66,2
odmietol/-a odpovedať	6,8

Spomeňte si teraz, prosím, na Vaše návštevy zdravotníckych zariadení (lekár, zubár, nemocnica) za posledné 2 roky, ktoré ste absolvovali Vy sám/sama alebo s Vaším dieťaťom, či s iným príbuzným. Dali ste zdravotníkom (lekárom, sestričkám, sanitárom) pri týchto návštevách zdravotníckych zariadení za posledné dva roky okrem oficiálnej platby aj niečo „pomimo“ (ako dar, protislužbu či peňažnú pozornosť)? Možnosť troch odpovedí.

áno, formou daru	28,5
áno, peňažnou formou	13,4
áno, formou protislužby	5,4
nie (nič)	50,5
nebol/-a u lekára v období posledných dvoch rokov	5,2
nevie, nepamätá sa / neodpovedal/-a	8,4

Keby od Vás niekto pýtal úplatok alebo by ste vedeli o niekom, kto berie úplatky, nakoľko je pravdepodobné, že by ste to oznámili na políciu?

	určite by ste to oznámili	6,1
	asi by ste to oznámili	15,9
	asi by ste to neoznámili	38,8
	určite by ste to neoznámili	24,5
	nevie, neodpovedal/a	14,7

Množstvo firiem sa na Slovensku zúčastňuje procesov verejného obstarávania, teda uchádzajú sa o zákazky z verejných zdrojov napr. od štátnych organizácií, od samospráv, príspevkových organizácií a podobne. Čo si myslíte, dochádza na Slovensku ku korupčnému správaniu v procese verejného obstarávania?

	takmer vždy	22,6
	často	54,2
	len výnimočne	10,0
	vôbec nie	1,0
	nevie	12,3

Zaujímalo by nás, čo si myslíte Vy, konajú politici a úradníci vo verejnom záujme alebo sa starajú iba o svoje osobné záujmy? Do akej miery je problém konfliktu záujmov rozšírený vo verejnom sektore a v politike na Slovensku? Osobné záujmy - na úkor verejného záujmu - uprednostňujú:

	takmer všetci verejní činitelia/ verejní funkcionári	26,9
	väčšina verejných činiteľov / verejných funkcionárov	45,4
	iba niektorí verejní činitelia / verejní funkcionári (menšina)	22,9
	takmer žiadny verejný činiteľ/ verejný funkcionár	0,8
	nevie	4,0

V ktorých inštitúciách je, podľa Vás, uprednostňovanie osobných záujmov na úkor verejného záujmu rozšírené najviac? Vyberte maximálne tri.

poslanci Národnej Rady SR (parlamentu)	43,7
Vláda SR - ministri	40,3
úradníci na ministerstvách	30,9
súdy	30,5
riaditelia a manažéri štátnych podnikov alebo podnikov s účasťou štátu (napr. SPP, ŽSR)	28,2
politické strany	24,1
miestna samospráva, miestne zastupiteľstvá	20,4
polícia	18,3
regionálna samospráva, VÚC	14,6
prokuratúra	11,1
obvodné úrady	8,9
iné	0,9
nevie	6,7

Myslíte si, že súčasná vláda SR má skutočný záujem riešiť problém úplatkárstva (podplácania, korupcie)?

rozhodne áno	6,1
skôr áno	24,9
skôr nie	41,0
rozhodne nie	19,3
nevie	8,7

Podľa Vás, ktorá vláda viac bojovala proti úplatkárstvu (podplácaniu, korupcii)?

vláda Mikuláša Dzurindu v rokoch 2002 až 2006	13,9
vláda Roberta Fica v rokoch 2006 až doteraz	20,8
obe vlády rovnako	45,3
nevie	20,0

**Údaje o respondentoch (2009)**

## POHLAVIE

muž	47,8
žena	52,2

## VEK

18 – 24 rokov	14,2
25 – 34 rokov	21,4
35 – 44 rokov	17,4
45 – 54 rokov	18,7
55 – 64 rokov	13,6
65 a viac rokov	14,7

## VZDELANIE /najvyššie ukončené/

základné	23,5
stredoškolské bez maturity (vyučení/á)	31,9
stredoškolské s maturitou	33,8
vysokoškolské	10,8

## NÁRODNOSŤ

slovenská	86,2
maďarská	10,5
iná	3,3

## HLAVNÉ ZAMESTNANIE /pracovná činnosť, z ktorej má respondent rozhodujúci príjem peňazí/

nekvalifikovaný alebo pomocný (manuálny) pracovník v poľnohospodárstve, priemysle, v službách	4,9
kvalifikovaný manuálny pracovník (remeselník, opravár, obsluha strojov a zariadení, pestovateľ/chovateľ...)	14,4
prevádzkový alebo obsluhujúci pracovník v službách a obchode (predavač, kaderník, vodič, kuchár, opatrovateľ, SBS...)	13,3
nížší administratívny pracovník, úradník (sekretárka, účtovník, prepážkový pracovník – na pošte, v banke...)	7,3
výkonný odborný pracovník (zdravotník/zdravotná sestra, vychovávateľ, technik, odborný referent, colník...)	7,5
tvorivý (vysokoškolsky vzdelaný) odborný pracovník (lekár, pedagóg, právnik, vedec, analytik, informatik, umelec...)	5,5
riaditeľ firmy/podniku, námestník, vysoký štátny úradník, politik, armádny veliteľ	0,4
samostatne ekonomicky činný (podnikateľ, živnostník) bez zamestnancov	3,6
samostatne ekonomicky činný (podnikateľ, živnostník) so zamestnancami	0,8
dôchodca	23,5
študent	8,3
v domácnosti alebo na materskej/rodičovskej dovolenke	3,0
nezamestnaný	7,5



## POČET ČLENOV DOMÁCNOSTI

jeden	9,4
dvaja	23,8
traja	26,0
štyria	26,8
päť a viac	14,1

## RODINNÝ STAV

slobodný/-á	26,8
ženatý/ vydatá	54,5
rozvedený/-á	5,8
vdova/ vdovec	8,7
druh/ družka	4,1

## ČISTÝ MESAČNÝ PRÍJEM DOMÁCNOSTI

do 15 000 Sk (do 497 EUR)	14,7
15 001 – 20 000 Sk (498-663 EUR)	19,7
20 001 – 25 000 Sk (664-829 EUR)	14,9
25 001 - 30 000 Sk (830-995 EUR)	12,6
30 001 – 35 000 Sk (996-1161 EUR)	11,7
35 001 – 40 000 Sk (1162- 1327 EUR)	10,7
40 001 Sk a viac (1328 EUR a viac)	11,9
nevie, nechce uviesť	3,8

## POČET OBYVATEĽOV OBCE

menej ako 2 tisíc obyv.	29,8
2 až 5 tisíc obyvateľov	14,1
5 až 20 tisíc obyvateľov	15,5
20 až 50 tisíc obyv.	15,7
50 až 100 tisíc obyv.	12,1
Bratislava, Košice	12,8

## KRAJ

Bratislavský	11,9
Trnavský	10,5
Trenčiansky	11,4
Nitriansky	13,4
Žilinský	12,6
Banskobystrický	12,3
Prešovský	14,0
Košický	14,0

## **DRUHOSTUPŇOVÉ TRIEDENIE ÚDAJOV**